

magisterbladet

Påtaler og påbud til MP Pension fra Finanstilsynet

side 5-7

Akademikere i vestjysk netværk
side 12-14

Læreruddannelsen: behov for røre i
andedammen
side 18-22

Ligestilling: De, der har, skal endog mere gives
side 26-28

Ekspertter anbefaler udsættelse af kommunale
jobcentre
side 30-31

EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE

EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE VED AARHUS UNIVERSITET

Efterår 2009

Master i social integration

Teoretisk baseret viden om integrationsprocesser i forhold til socialt marginaliserede grupper samt tilrettelæggelse af sociale indsatser.

Master i etik og værdier i organisationer, Modul 3

Viden om afkodning, prioritering og formidling af organisationers og professioners etik og værdier.

Master i retorik og formidling, Modul 3

Kompetencer inden for skriftlig og mundtlig fremstilling, retorisk analyse, argumentation samt krise- og mediekommunikation.

Master i naturfagernes didaktik

Integration af forskningsresultater og praksiserfaring, hvor der opnåes viden om fag, undervisning, læreprocessen og udviklingsarbejde.

Master i it

Specialiseringen i organisation, softwarekonstruktion eller interaktionsdesign og multimedier.

Sidefag

Historie, engelsk, dansk, samfundsfag, oldtidskundskab m. fl.

Enkeltfag

God metode - projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik

Moral i teori og praksis I og II

Politisk filosofi i det nye årtusinde

Tænkning tak! Metafysik, kunst og religion

De hemmelige evangelier

Verdensreligionerne i dag

Italienske samfundsforskning og sprogfærdighed

International politik

Økonomi

Forvaltningsret

Design og ledelse af kreative processer

Lederens retorik

Undervisningen er tilrettelagt fleksibelt, og på deltid. Du kan tage hele masteruddannelser eller enkeltmoduler.

Du kan også læse sidefag eller enkeltfag i dagtimerne.

Læs mere om efter- og videreuddannelse på www.au.dk/evu eller kontakt os på tlf. 89426761

Faste rubrikker

4 Leder

Professionshøjskolerne
i frit fald

8 DM på sagen

Aktuelle medlemssager

10 Boglisten

16 Boglisten

25 Sådan sagde de ...

32 Boglisten

34 Debat

36 Nyt om navne

37 NYT JOB

38 Vigtige råd før ansættelsessamtalen

39 Jobsektionen Ledige stillinger

52 Meddelelser

- 5 Påtaler og påbud til MP Pension
- 6 MP Pensions information i strid med reglerne
- 8 Stort set uændret akademikerledighed
- 9 Regler i jobcentre forenkles
- 11 Google-forlig får indflydelse for danske rettighedshavere
- 17 Forskning for utilgængelig for midtjyske virksomheder
- 23 Uanset hvor du er ...
- 24 Encyklopædi på internettet med problemer
- 24 Napoleons krige på nettet
- 29 Arbejdsglæde kvalt under papirledighed
- 29 Humanister i det private halter bagefter i løn
- 30 Ekspert anbefaler udsættelse af kommunale jobcentre
- 33 Studenterombudsmand i modvind

12 Akademikere i vestjysk netværk

Erhvervskontorer på Mors og i Thy samler akademikere i netværk.

18 Læreruddannelse: behov for røre i andedammen

Udkantsområderne får sværere og sværere ved at tiltrække uddannede lærerkræfter. Seminarierne må op af stolene, før det er for sent.

26 Ligestilling: De, der har, skal endog mere gives

Forskningsrådenes bevillinger cementerer kendte uligheder mellem kvindelige og mandlige forskere.

Magisterbladet:

Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
Telefax 38 15 66 65
Internet: www.magisterbladet.dk
e-mail: magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 tryk 5 eller bed om medlemsafdelingen. Abonnement på Magisterbladet koster 213,75 kr. per kvartal.

Redaktion:

Mogens Tanggaard
(ansvarshavende)
mt@dm.dk

Liv Kretzschmer
lk@dm.dk

Martin Ejlertsen
me@dm.dk

Marlene Romme-Mølby
mrm@dm.dk

Mette Engell Friis
mef@dm.dk

Pernille Siegfumfeldt
psi@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Direkte telefon: 38 15 66 52

Annoncer:

DG Media a-s
Studiestråde 5-7
1455 København K
Tlf. 70 27 11 55
Fax 70 27 11 56

Design og tryk:

Datagraf
www.datagraf.dk

Forside: Stefan Kai Nielsen

Oplag: 30.500 eksemplarer

ISSN 0903-7349

Kontrolleret af
FMK
FAGBEREDET MEDS KONTROL

Kontrolleret oplag: 28.689
i perioden 1.7.2007-30.6.2008

Produktionsplan:

Nr. 6-2009
udkommer den 27. marts
Deadline debat 16. marts
Deadline annoncer 17. marts
Deadline kalender 17. marts

Nr. 7-2009
udkommer den 11. april
Deadline debat 27. marts
Deadline annoncer 30. marts
Deadline kalender 30. marts

Nr. 8-2009
udkommer den 1. maj
Deadline debat 20. april
Deadline annoncer 21. april
Deadline kalender 21. april

Professionshøjskolerne i frit fald

For en måned siden kunne medierne fortælle om en undersøgelse blandt 9.000 folkeskolelærere, der viser, at 80 % af folkeskolelærerne faktisk er meget glade for

deres job. Det positive budskab er i sig selv en markant nyhed, for gennem de senere år er pressen nærmest svømmet over med katastrofemeldinger om folkeskolen og udsigterne til stadig stigende lærermangel.

At så mange lærere holder af deres job, står da også i stærk kontrast til den faldende søgning til læreruddannelserne. Man har så lov at håbe, at den gode nyhed om engagement og glæde på lærerværelserne vil få ansørgertallene til læreruddannelsen til at stige igen til sommer. Og hvis den truende lærermangel så også kunne få politikerne til at give professionshøjskolerne nogle bedre rammevilkår, ville der være basis for en god gang optimisme.

Desværre giver meldinger fra virkeligheden ude i landet ikke grobund for stor optimisme. For problemerne med at opfylde målsætningerne om, at 95 % af de unge skal have en ungdomsuddannelse, og 50 % en videregående uddannelse, drukner i alle de politiske markeringer omkring bande kriminalitet, mere politi på gaden og strengere straffe. Større fokus på relevante uddannelses tilbud, flere ud-

dannede socialrådgivere, pædagoger og lærere kunne måske ellers afhjælpe nogle af problemerne på gaden på længere sigt.

Under alle omstændigheder er det helt afgørende for de udfordringer, velfærdssamfundet står over for, at rekrutteringen til professionshøjskolerne uddannelser øges, da de er afgørende for kvaliteten i den offentlige sektor. Regeringen har på finansloven afsat 40 millioner kroner til at reducere frafald og øge søgningen til professionsbacheloruddannelserne. Det er godt, at regeringen ser ud til at tage den faldende søgning og frafaldsproblematikken alvorligt, men de 40 millioner ligner alligevel mest symptombehandling, mens det, der er behov for, er initiativer og ressourcer til at få løst de grundlæggende problemer, som professionshøjskolerne og – som konsekvens – de danske folkeskoler står over for.

En sådan samlet og langsigtet løsning har vi endnu ikke set fra regeringens side, selv om en sådan mere end nogensinde er bydende nødvendig, hvis vi skal undgå en fremtidig situation, hvor ikkeuddannede fylder lærerværelserne op og dermed underminerer enhver forestilling om Danmark som videnssamfund.

Mange kommuner, lærere og ledelser forsøger at finde lokale løsninger på de akutte problemer, men det er en national handlingsplan, der skal til, og regering og folketing må tage ansvaret på sig for at ændre den nedadgående spiral, som professionshøjskolerne er inde i. I disse

Giv professionshøjskolerne bedre muligheder for at skabe attraktive uddannelser af høj kvalitet”.

måneder ser vi et stigende antal afskedigelser og fratredelser på professionshøjskolerne med udtynding af de faglige miljøer til følge. Udviklingen inden for især naturfag er skræmmende, men den burde ikke komme bag på nogen, for det har ikke skortet på appeller og advarsler gennem de seneste år – advarsler, der er kommet fra dem, der i kraft af deres daglige arbejde som undervisere på skolerne har den største faglige indsigt i problemerne og behovet for handling. Ikke meget har opråbene hjulpet hidtil, men det skal ikke forhindre DM i at gentage opfordringen til de ansvarlige politikere: Giv professionshøjskolerne bedre muligheder for at skabe attraktive uddannelser af høj kvalitet. En forudsætning for det er stærke faglige miljøer, så derfor må reduktionerne i lærerstaben bremses. Det tager som bekendt ikke lang tid at nedbryde et fagligt miljø, men mange år at genopbygge det.

Ingrid Stage

Læs også artiklerne "Behov for røre i andedammen" side 18-20 og "Public service-højskoler" side 21-22.

DM - Dansk Magisterforening

Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg

Vesterbro Torv 1-3, 7. sal,
8000 Århus C

Telefon 38 15 66 00
Kontortid: Man.-ons. kl. 10-16
tors. 10-18
fre. 10-15
Fax 38 15 66 66
www.dm.dk
dm@dm.dk

MP Pension

Pensionskassen for magistre
og psykologer
Lyngbyvej 20
2100 København Ø
Telefon 39 15 01 02
mp@mppension.dk

Magistrenes

Arbejdsløshedskasse
Mimersgade 47
2200 København N
Telefon 70 20 39 71
Fax 35 86 68 25
ma@ma-kasse.dk
Åbningstid: Man.-tors. og tors.-
fre. kl. 9-15.30, ons. kl. 13-17
Feedback på ansøgninger og cv:
Tirs. og tors. kl. 13-15.30
Tidsbestilling via mail til feed-
back@ma-kasse.dk

Regionalkontorer

Magistrenes Arbejdsløshedskasse

Århus
Vesterbro Torv 1-3, 7. sal,
8000 Århus C
Telefon 70 20 39 73 (A-kassen)
Fax 86 19 93 60
Åbningstid: Man., tirs. og tors.
kl. 9-15.30

Odense

Slotsgade 21 B, 4. sal
5000 Odense C
Tlf. 70 20 39 71
Fax 65 91 94 36
Åbningstid: man. kl. 9.00-12.00
og tors. kl. 13.00-15.30

Aalborg

Østerågade 19, 3. sal,
9000 Aalborg
Telefon 70 20 39 74 (A-kassen)
Fax 98 13 97 11
Åbningstid: Man. og tors.
kl. 9-15.30

påtaler og påbud til MP Pension

FINANSTILSYNET GIVER MP PENSION to påtaler for mangelfuld information til medlemmerne i forbindelse med omvalget af pensionsordning. Derfor er pensionskassen blevet påbudt at berigtige forholdene.

af Liv Alfast Kretschmer · lk@dm.dk foto: Stefan Kai Nielsen

Mangelfuld information. Sådan falder ordene fra Finansforbundet om MP Pensions information til medlemmerne, der i efteråret 2008 stod over for en stor beslutning. Skulle de blive på den gamle pensionsordning eller gøre, som MP anbefalede – vælge den nye ordning? Men det materiale, som skulle klæde medlemmerne på til at træffe den vigtige beslutning, var ikke godt nok.

Finanstilsynet har derfor givet MP Pension to påtaler og et påbud om at tage direkte kontakt til medlemmerne og give dem de manglende oplysninger.

Påtalerne er givet for de fejl i forløbet, som MP ikke kan rette op på.

“Når man bruger ordet påtale, er det for at sige, at det var en rigtig dum måde, det blev gjort på. Det var for dårligt. Det er den måde, vi i Finanstilsynet kan reagere på”, siger kontorchef Annette Bjaaland Andersen fra Finanstilsynets kontor for forbrugerspørgsmål.

Finanstilsynet modtog i alt 12 klager fra medlemmer af MP Pension i forbindelse med omvalget, og der var blandt andet krav om, at omvalget skulle gå om.

Klagen landede hos Det Finansielle Virksomhedsråd, som er Finanstilsynets øverste beslutningstager, og som blandt andet består af Nationalbankdirektør Jens Thomsen.

MP Pensions materiale om omvalg opfylder ikke kravene til og er i strid med to bekendtgørelser:

Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder § 3. En finansiell virksomhed skal handle redeligt og loyalt over for sine kunder.

Bekendtgørelse om information om livsforsikringsaftaler § 3, stk. 2. Oplysninger skal gives i et omfang, der er tilstrækkeligt til at give kunden et overblik over forhold af væsentlig betydning for aftalen.

MP Pension
Nybyvej 20
2100 København Ø

Informationsmateriale, omvalg til Ny Pensionsordning. Informationsbekendtgørelsen og god skik bekendtgørelsen.

1. Afgørelse

Finanstilsynet påtaler, efter forelæggelse for Det Finansielle Virksomhedsråd, at det informationsmateriale, som MP Pension oprindelig udsendte til deres medlemmer i forbindelse med muligheden for omvalg, ikke opfylder kravene i § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1132 af 17. november 2006 om information i livsforsikringsaftaler (informationsbekendtgørelsen).

Finanstilsynet påtaler endvidere, at MP Pension i strid med § 3 i bekendtgørelse nr. 1222 af 19. oktober 2007 om god skik for finansielle virksomheder, ikke i informationsmaterialet oplyser om, at forudsætningen for at give en tillægspension på 4,25 procent beror på, at egenkapitalen kan give disse udlodninger, og at fremtidige bestyrelser beslutter at gøre det.

Afgørelsen fra Finanstilsynet

Finanstilsynet påtaler, at det informationsmateriale, som MP Pension oprindelig udsendte til medlemmerne i forbindelse med muligheden for omvalg, ikke opfylder kravene om information i livsforsikringsaftaler.

Finanstilsynet påtaler, at MP Pension i strid med bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder ikke oplyser om, at forudsætningen for at give en tillægspension på 4,25 procent beror på, at egenkapitalen kan give disse udlodninger, og at fremtidige bestyrelser beslutter at gøre det.

Finanstilsynet påbyder at berigtige dette forhold. Det skal ske ved individuelt at orientere pensionskassens medlemmer.

Afgørelsen i sin fulde længde kan findes på www.finanstilsynet.dk under Jura/afgørelser/2009.

Finanstilsynet: “Det er ikke en lille bagatel”

FINANSTILSYNET KALDER DET MANGELFULD information. MP Pension mener, at det blot drejer sig om at “ændre en formulering”.

På **MP Pensions hjemmeside** kan man læse om Finanstilsynets afgørelse. Under overskriften “MP Pension skal ændre en formulering” fremgår det, at “Finanstilsynet har vurderet, om pensionskassens information overholder reglerne i Informationsbekendtgørelsen. Konklusionen er ja, men Finanstilsynet kritiserer informationens forskudte udsendelse. Finanstilsynet udtaler, at pensionskassen har “givet medlemmerne de væsentlige oplysninger, som kræves efter Informationsbekendtgørelsens § 3”.

Længere nede gentages overskriften, og der står, at MP er blevet “påbudt at ændre en formulering”.

Den omtale af afgørelsen har Annette Bjaaland Andersen, kontorchef i Finanstilsynet, set.

“Det ville ikke være den udlægning, jeg selv ville bruge, hvis jeg skulle kommentere afgørelsen. I Finanstilsynet er vi ikke vant til at pålægge nogen at skrive ud til 47.000 medlemmer, sådan som MP Pension skal nu. I Finanstilsynet synes vi ikke, det her er en lille bagatel”.

Flemming Petersen, som klagede over MP Pensions materiale, har også læst MP Pensions egen fremlægning af Finanstilsynets afgørelse på pensionskassens hjemmeside, og den undrer ham.

“Afgørelsen er nærmest ikke til at genkende. Når nu afgørelsen er offentliggjort, hvorfor så ikke henvise til den på Finanstilsynets hjemmeside, så medlemmerne selv kan læse den?”, spørger Flemming Petersen, som i øvrigt mener, at MP anstændigvis selv burde drage den konsekvens at give de medlemmer, der måtte ønske det, mulighed for at vælge sig tilbage på den gamle ordning.

MP Pensions infor

MEMLEMMERNE VAR IKKE ORDENTLIGT KLÆDT

PÅ til at vælge ny pensionsordning, har Finanstilsynet afgjort. Spørgsmålet er nu, om omvalget skal gå om.

af Liv Alfast Kretzschmer · lk@dm.dk · foto: Stefan Kai Nielsen

I **august 2008 sendte MP Pension** brev ud til medlemmerne, der blev opfordret til at gå over på en ny pensionsordning uden rentegarantier. I brevet var to tal, som oplyste, hvad det enkelte medlem ville få i pension under den nye og den gamle pensionsordning. Men tallene skabte – som Magisterbladet også beskrev dengang – tvivl blandt flere medlemmer. En uvildig pensions ekspert fastslog i Magisterbladet, at MP med de to tal sammenlignede “æbler med pærer”.

De utilfredse medlemmer – og pensionseksperter og Magisterbladet – har nu fået medhold i, at kritikken var berettiget. Finanstilsynet har med sin afgørelse slået fast, at der manglede vigtige oplysninger i materialet, og at MP skal udsende supplerende oplysninger til medlemmerne.

MP Pensions kommunikation til medlemmerne om omvalget har langtfra været fejlfri.

“Først sender man tre ting ud, og i præsentationen virker det, som om hver del er selv bærende. Men når det kommer til stykket, er man nødt til at gå gennem alle tre lag. Der rejser sig en storm fra medlemmerne, der ikke kan forstå det udsendte materiale. Så sender MP Pension noget mere ud, og først på det tidspunkt vurderer vi, at man har et overblik”, siger Annette Bjaaland Andersen fra Finanstilsynet.

De to tal, der var opstillet i brevet, og som viste, hvad det enkelte medlem ville få i pension på henholdsvis gammel og ny pensionsordning, var misvisende.

“MP Pension burde have fortalt, at det i regnestykket er en forudsætning, at bestyrelsen hvert år beslutter at give en rente på 4,25 procent. Det tror jeg ikke har stået klart for nogen i alt det pakken ind. Det siger Finanstilsynet nu, at MP må fortælle medlemmerne, for det er en meget vigtig information. Næste år kunne renten i princippet blive nul, så det burde man have fortalt. Det er i strid med reglerne om god skik,” siger Annette Bjaaland Andersen.

Kan ikke gå videre

Men Finanstilsynet kan ikke gøre andet end at uddele påtaler og påbud og kan derfor ikke afgøre, om de misvejledte medlemmer skal have ret til et nyt omvalg. Her henviser Tilsynet til, at det skal afgøres ved at klage til Ankenævnet for Forsikring eller gennem et civil søgsmål ved domstolene.

Flemming Petersen er et af i alt 12 utilfredse MP-medlemmer, der indgav en klage til Finanstilsynet. Han valgte at klage, fordi han mente, at MP Pensions materiale om valg af pensionsordning var i åbenlys strid med reglerne på området, og det har han nu fået medhold i.

“Da MP Pension blev bekendt med klagen, prøvede de at rette op på det ved at sende supplerende materiale ud, men, som det fremgår, var det stadig ikke godt nok”, siger Flemming Petersen.

mation i **strid** med reglerne

Næste skridt er ifølge Finanstilsynet at prøve sagen for domstolene eller klage til Ankenævnet for Forsikring, hvis man mener, at man har valgt forkert på grund af den mangelfulde information om den nye pensionsordning. Men det bliver ikke Flemming Petersen, der går videre med sagen, da han ikke personligt har behov for et nyt omvalg.

En god sag

“Finanstilsynet har ikke hjemmel til at påbyde et omvalg, men afgørelsen synes at give dem, der nu føler, de har valgt forkert, en god sag, hvis de vil have et nyt omvalg, for informationen var jo ikke god nok. Men jeg er selv blevet på gammel ordning og har ikke behov for at kunne vælge om, så jeg kan ikke føre en sådan sag, da jeg ikke personligt har interesse i den”, siger Flemming Petersen.

Han vurderer, at der er endnu et forhold, der giver et godt grundlag for medlemmer, der måtte ønske at få fastslået en ret til omvalg:

“MP Pension har heller ikke levet op til kravet om at levere den uvildige rapport, som generalforsamlingen havde krævet til at belyse de økonomiske konsekvenser af Ny Pensionsordning jævnfør den ekstraordinære generalforsamling i december”.

Det ville ikke være den udlægning, jeg selv ville bruge, hvis jeg skulle kommentere afgørelsen. I Finanstilsynet er vi ikke vant til at pålægge nogen at skrive ud til 47.000 medlemmer, sådan som MP Pension skal nu”.

Annette Bjaaland, Finanstilsynet

Tre spørgsmål til Jytte Freisleben, formand for MP Pension

Hvilke konsekvenser får de to påtaler og påbuddet?

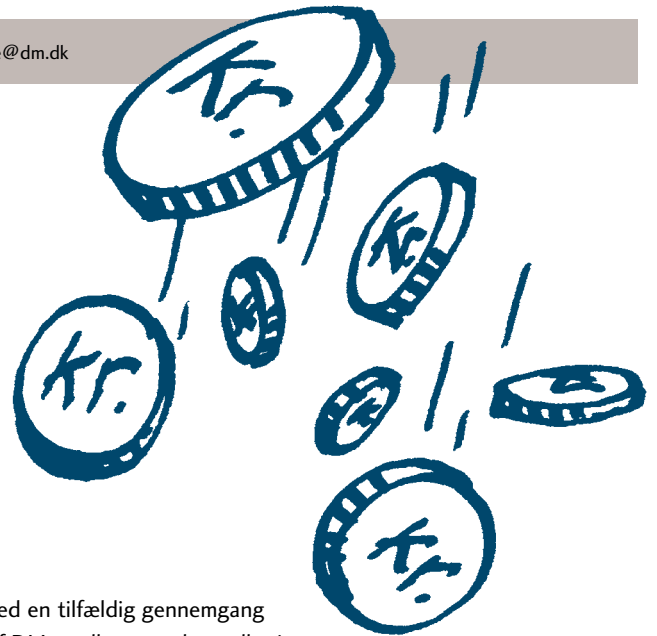
“Vi har modtaget to påtaler for vores information. Den ene påtale udmunder i et påbud om at tage kontakt til medlemmerne og informere dem om noget meget konkret – udlodningen af tillægspension. Det tager vi meget alvorligt, og vi efterkommer naturligvis påbuddet. Derfor har vi indkaldt til et ekstraordinært bestyrelsesmøde, hvor vi vil drøfte, hvordan Finanstilsynets påbud håndteres mest tilfredsstillende i forhold til pensionskassens medlemmer”.

Vil MP's medlemmer få mulighed for at fortryde deres valg af ordning?

“Vi er bekendt med, at enkelte medlemmer, der har valgt den nye pensionsordning, ønsker at vælge tilbage til den gamle ordning. Det kan ikke lade sig gøre, da der ville være tale om en nytægning, og det må ikke ske til grundlag, som er højere end 1,5 pct. Den nye pensionsordning trådte i kraft for det enkelte medlem ved udløbet af hans eller hendes fortrydelsesfrist, og det er helt normalt ved indgåelse af aftaler, som er omfattet af de almindelige aftaleretlige regler”.

Burde MP's bestyrelse ikke have lyttet til de utilfredse medlemmer, der mente, at omvalgsmaterialet var mangelfuldt, på et tidligere tidspunkt?

“Jamen, vi lyttede faktisk. Vi havde gjort et omhyggeligt forarbejde med at udforme materialet og lænet os op ad den information, andre pensionskasser havde udsendt. Andre pensionskassers informationsmateriale har ikke været genstand for vurdering og påbud, og derfor havde vi heller ikke nogen forventning om, at vores skulle blive det. Både medlemsreaktionen og nu Finanstilsynets afgørelse er kommet som overraskelser for os. Men vi tog kritikken fra medlemmerne meget alvorligt, og vi reagerede så hurtigt og omfattende, som vi kunne, på medlemskritikken og de mange spørgsmål, dels ved at udsende den supplerende information, dels ved at åbne for spørgsmål og svar på hjemmesiden. Vi beklager naturligvis det påbud, vi har fået fra Finanstilsynet, og vi vil forbedre vores kommunikation i fremtiden”.

Underbetalt i fire år

En organisation fyrer et kvindeligt DM-medlem "på grund af økonomien", efter at hun i nogle måneder har været sygemeldt med stress. Hun var oprindeligt ansat som salgskonsulent med løntilskud, men efter offentlige løntilskudsvilkår, selv om organisationen er en privat virksomhed, hvor lønnen og ansættelsesvilkårene er anderledes og højere. DM har desuden tilfældigvis en overenskomst med denne organisation, der dog sidst er blevet fornyet i 2001. Da løntilskudsperioden slutter, bliver kvinden fastansat på overenskomstmæssige vilkår, men med en langt lavere løn om måneden, end DM mener, hun er berettiget til. Dette gør DM arbejdsgiveren opmærksom på og stiller derfor krav om efterbetaling for den fireårige periode, som kvinden har været underbetalt i. DM udmelder desuden, at fyringen er usaglig. Det afviser organisationen, ligesom den er uenig i DM's påstand om, at alle de akademiske konsulenter i organisationen er omfattet af lønbestemmelserne i overenskomsten. Sagen står til at skulle afgøres i en faglig voldgift, men begge parter vurderer tilsyneladende, at DM står stærkt. Derfor lander parterne på et kompromis, hvor den opsagte DM'er får 150.000 kr. i godtgørelse for usaglig opsigelse. Desuden får de andre DM-medlemmer i virksomheden, som også har været lønnet for lavt, en lønstigning på i alt 6.000 kr. om måneden. DM er i samme øjemed blevet bedt om at hjælpe til med at genforhandle den otte år gamle overenskomst i organisationen.

Rod i pensionen

Kigger man ikke sine lønsedler ordentlig igennem, kan det hurtigt vise sig, at penge forsvinder ud i den blå luft. Det oplevede et DM-medlem, som var ansat i en mindre, privat virksomhed fra 2001 til 2008. Ved ansættelsen blev det aftalt, at DM-medlemmet ud over lønnen fik seks procent indbetalt til pension af arbejdsgiveren. Men

ved en tilfældig gennemgang af DM-medlemmets lønsedler i 2008 viser det sig, at noget er helt galt. Arbejdsgiveren har trukket seks procent af bruttoløbet, som er forsvundet, og dernæst seks procent af det resterende beløb, som blev sat ind på pensionsordningen. Forvirringen tager til, men forklaring følger.

I 2002 får DM-medlemmet en ny ansættelseskontrakt og lønstigning, som to år senere via en mundtlig aftale fører til endnu en ny lønstigning. Den mundtlige aftale fører dog til usikkerhed om, hvilket beløb det nu reelt er, som DM-medlemmet skal have sine seks procent i pension af, for hvad er aftalen? Det er kun de første to-tre år, DM kan se, at udbetalingen af pensionen bør være seks procent af den aftalte løn, men de mundtlige aftaler gør det vanskeligt at dokumentere, at der er aftalt en højere løn med yderligere indbetaling af seks procent i pension. DM tager et møde med arbejdsgiveren, som erkender, at der er rod i udbetalingerne til pension. Man er dog kun villig til at udbetale 20.000 kroner til DM-medlemmet. DM regner på rodet og når til sidst frem til, at arbejdspladsen skylder DM-medlemmet lidt over 100.000 kroner.

På grund af de manglende oplysninger i kontrakterne har DM svært ved at dokumentere det reelle beløb og fremlægger derfor et krav på 80.000 kroner. Parterne ender med et forlig på 70.000 kroner, som DM-medlemmet er yderst tilfreds med.

stort set uændret akademikerledighed

I disse uger har hver dag sin historie om fyringer af store medarbejdergrupper. Men for akademikere ser billedet ikke så trist ud.

Ser man nemlig på hele arbejdsmarkedet, så steg den sæsonkorrigerede ledighedsprocent fra 2,1 til 2,3 procent fra december 2008 til januar 2009. For

akademikerne var stigningen noget mindre fra 2,0 til 2,1 procent.

Endnu bedre ser det ud, hvis man sammenligner akademikerledigheden i januar 2008 med tallene for januar 2009. Her er der sket et fald på hele 14,8 procent.

De gode nyheder gælder dog ikke for

nyuddannede, idet dimittendledigheden i januar 2009 er 7,9 procent højere, end den var i januar 2008.

mef

regler i jobcentre forenkles

Papirstakkene på sagsbehandlernes borde i landets jobcentre skal formindskes.

Sammen med Socialdemokraterne, De Radikale og Dansk Folkeparti har regeringen lavet en aftale om et lovforslag, der skal forenkle aktiveringsindsatsen fra den 1. august i år, så der bliver mindre papirarbejde og mere borgerkontakt, forklarer kontorchef i Arbejdsmarkedsstyrelsen Kim Svendsen-Tune.

“Reglerne om sanktionerne af kontanthjælpsmodtagere blev af jobcentrene opfattet som besværlige, og reglerne om aktivering af unge under 30 år var nærmest umulige at administrere. Jobcentrene får nu mulighed for at tilrettelægge indsatsen inden for få ensrettede rammer og på en anden måde end tidligere”, siger Kim Svendsen-Tune.

Tidligere undersøgelser har vist, at sagsbehandlere på jobcentrene for hver arbejdstime brugte tre kvarter på papirar-

bejde og kun et kvarter på borgerkontakt. Regeringen har for at forenkle området indhentet forslag fra jobcentrene om, hvad der kunne gøres anderledes. Det er resulteret i 169 forslag om forenkling af regler og procedurer, og mange af disse er ifølge Kim Svendsen-Tune blevet imødekommet.

“Man har spurgt medarbejderne på jobcentrene, hvor stenen i skoen især trykkede, og det har vi lyttet til. Vi vil gerne være med til at forenkle indsatsen, så meget vi kan. Samlet set skulle det medvirke til, at sagsbehandlingen og indsatsen bliver mere enkel”, siger han.

Forenklingen er særligt rettet mod ungeregler, sanktionsområdet, sygeopfølgingsområdet og jobcentrenes modtagelse af borgere, hvor der var enighed om, at der var et særligt stort forenklingspotentiale.

Der er allerede udsendt materiale om, hvordan jobcentrene kan tilrette modtagelsen, og med lovforslaget afskaffer man

nu blandt andet helhedsvurderingen, fordi den er overflødig, da jobcentrene løbende foretager en individuel vurdering i kontaktforløbet. Desuden vil jobcentrene nu kunne afholde cv-samtaler lidt tidligere end de fire uger, som før var minimumsgrænsen.

Ifølge lovteksten giver afbureaukratisering på dagpengeområdet fra og med 2010 årlige merudgifter på 15 millioner kroner. Bl.a. vil målretning af beskæftigelsesindsatsen medføre administrative merudgifter for kommunerne. Lovforslagets samlede økonomiske og administrative konsekvenser giver ved fuld indfasning i 2013 en offentlig mindreudgift på cirka 57 millioner kroner.

me

Læs også artiklen “Ekspert anbefaler udsættelse af kommunale jobcentre” på side 30-31.

Valgresultat

I oktober 2008 blev der udskrevet valg til Lærerstandens Brandforsikrings generalforsamling

Der skulle i 3 valgområder vælges kandidater tilhørende henholdsvis folkeskoleområdet, medlemsgruppe 1 og undervisningsområdet uden for folkeskolen og andre medlemmer uden tilknytning til undervisningsområdet, medlemsgruppe 2.

Valget er gældende for en periode på 4 år fra den 1. maj 2009.

Valgområde 4, Bornholm

Der skulle vælges 1 delegeret for medlemsgruppe 1 samt 1 delegeret for medlemsgruppe 2. Der blev ikke opstillet flere kandidater, end der skulle vælges. Valgt ved fredsvalg blev:

- Overlærer Kjeld D. Carlsen, Allinge, medlemsgruppe 1.
- Rektor Finn Pedersen, Rønne, medlemsgruppe 2.

Valgområde 5, Vestsjælland

Der skulle vælges 2 delegerede for medlemsgruppe 1 og 1 delegeret for medlemsgruppe 2. Der blev ikke opstillet flere kandidater, end der skulle vælges. Valgt ved fredsvalg blev:

- Overlærer Poul Christiansen, Stenlille, medlemsgruppe 1.
- Skoleleder Carl Ejner Madsen, Fuglebjerg, medlemsgruppe 1.

For medlemsgruppe 2 blev der ikke tilmeldt nogen kandidater, hvorfor pladsen vil stå ubesat indtil næste ordinære valg i området jf. vedtægternes § 8.

Valgområde 6, Sydsjælland

Der skulle vælges 1 delegeret for medlemsgruppe 1 samt 1 delegeret for medlemsgruppe 2. Der blev ikke opstillet flere kandidater, end der skulle vælges. Valgt ved fredsvalg blev:

- Lærer Poul Erik Madsen, Hårlev, medlemsgruppe 1.
- Seminarierektor Troels Tunebjerg, Vordingborg, medlemsgruppe 2.

Valget er den 18. februar 2009 kontrolleret og godkendt af tidl. seminarierektor Knud Erik Bang, viceskoleinspektør Carsten Mørck-Pedersen, statsaut. revisor Ole Holm og adm. direktør Jørn Anker-Svendsen.

Valget er tillige kontrolleret af Jakob Thyssen Valerius og Jan Arsløv.

Venlig hilsen
Jørn Anker-Svendsen
Adm. direktør

LÆRERSTANDENS BRANDFORSIKRING G/S

Farvergade 17 • 1463 København K • Tlf 3311 7755 • www.lb.dk

BIOLOGI

The neural embodiment of mental life by the synapse-state theory

Peter Naur

The answer to William James's Big Question: What happens in the hemispheres of the brain. *Naur.com Publishing*, 2008, 189 sider, 250 kr.

HISTORIE

I ørnens klo

Erik Overgaard Pedersen og Mogens Pontoppidan

Hvordan var det at være ung, tilknyttet det danske mindretal, leve under nazismen og senere måtte bære tysk uniform under krigen? Fire mænd fra det danske mindretal i Tyskland beretter om deres oplevelser i tysk krigstjeneste under anden verdenskrig. *Multivers*, 2008, 165 sider, 228 kr.

KULTURHISTORIE

Folk og Kultur, Årbog for Dansk Etnologi og Folke-mindevidenskab 2008, Foreningen Danmarks Folke-minders 100-års jubilæum. Særudgave

Helle Nysted Andersen, Karsten Biering, Kristine Holm-Jensen, Karin Lützen, Lene Otto og Lykke L. Pedersen (red.) Jubilæumsbogen indeholder 25 artikler samt en komplet

bibliografi over foreningens publikationer gennem 100 år. *Foreningen Danmarks Folke-minder*, 2008, 376 sider, 215 kr. inkl. forsendelse ved medlemskab af Foreningen Danmarks Folke-minder. Ekspedition på Museums-tjenesten mtj@museumstjenesten.com og 86 66 76 66.

LITTERATURHISTORIE

Kortslutninger, Metafiktion og avantgardestrategier hos Claus Beck-Nielsen og Pablo Henrik Llambías

Julie Bjørchmar Kølle

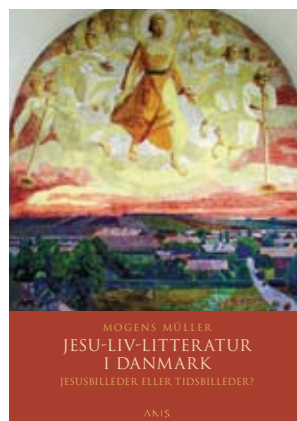
Pablo Henrik Llambías' Rådhus (1997) og Claus Beck-Nielsen (1963-2001). En biografi (2003) med enestående eksempler på hybrider i dansk samtidslitteratur. Begge værker er opstået på baggrund af forfatterens arbejde med andre kunstformer og medier, fx fotografi, konceptkunst og performance, ligesom de er kollager af tilsyneladende virkelige elementer, bl.a. forfatterens egne biografier, såvel som fiktion. *Museum Tusulanums Forlag*, 2008, 160 sider, 148 kr.

POLITIK

De danske forbehold over for den Europæiske Union. Udviklingen siden 2000

Den 30. juni offentliggjorde Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS, udredningen De danske forbehold over for den Europæiske Union. Udredningen er bestilt af Folketinget og udgør den hidtil mest omfattende og systematiske undersøgelse af de danske forbehold over for den Europæiske Union. *Dansk Institut for Internationale Studier*, 2008, 264 sider, bogudgaven kan rekvireres

RELIGION

Jesu-liv-litteratur i Danmark, Jesusbilleder eller tidsbilleder?

Mogens Müller

Fra omkring 1900 og fremover er der i Danmark udsendt en større mængde Jesu-liv-litteratur. Går man uden om, at evangelierne vil forkynde Kristus, bliver resultatet alt for let en modernisering af Jesusbilledet, og det kommer først og fremmest til at afspejle idealiseringer hos den enkelte Jesu-liv-bogs forfatter. Bogen er den første udførligere skildring af dette kapitel i tolkningshistorien, der samtidig er et vigtigt kapitel i dansk kirke historie. *Forlaget ANIS*, 2008, 184 sider, 219 kr.

SAMTIDSHISTORIE

Slagmark nr. 52, Videnssamfundet

Carsten Friberg og Sune Liisberg (red.)

I artiklerne diskuteres videnssamfundet overvejende ud fra situationen, som den er i Danmark her i begyndelsen af det 21. århundrede. Men forfatterne forbigår ikke, at tesen om, at vi lever i et videnssamfund, har globale pendanter, og at der kan peges på idéhistoriske pointer. *Aarhus Universitet*, 2008, 207 sider, 140 kr. i løssalg

PÆDAGOGIK

Den reflekterende praktikvejleder, 2. udgave

Susanne Poulsen og Helle Bendix Bogen behandler et af de mest centrale og ofte debatterede pædagogiske spørgsmål i pædagoguddannelsen, nemlig spørgsmålet om praktik og praktikvejledning. 2.-udgaven er revideret i forhold til lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog, der stiller større og mere specifikke krav til læring i praktikken og dermed også til funktionen som praktikvejleder. *Dafolo A/S*, 2009, 128 sider, 198 kr.

SPROG

Bundne opgaver

Signe Skov

I "Bundne opgaver" kan du læse om, hvordan du skriver opgaver, hvor emnet eller opgaveformuleringen er givet, og tiden til at skrive opgaven er fastlagt (til fx seks timer, tre døgn eller en uge). I hæftet kan du finde masser af eksempler på bundne opgaver fra vidt forskellige fag og uddannelser og få inspiration og hjælp til bl.a. opbygning, sprog, skriveproces, indholds krav og kvalitetskriterier. *Samfundslitteratur*, 2008, 70 sider, 75 kr.

flere bøger på side 16 >>

Google-forlig får indflydelse for danske rettighedshavere

ET FORLIG EFTER FLERE års retssag i USA mod søgemaskinen Google får store følger for forfattere og forlag i hele verden. Senest i maj skal forfattere og forlag udmelde sig skriftligt, hvis de ikke ønsker at være en del af aftalen.

af Martin Ejlertsen · me@dm.dk

Verdenslitteraturen er for alvor på vej på internettet. Søgemaskinen Google er i fuld gang med at scanne litteratur fra amerikanske biblioteker, og det har fået forfattere og forlag i USA til at indgå et gruppesøgsmål mod Google. Den

flerårig retssag er netop endt med et forlig, som giver Google lov til at scanne bøger og til at opretholde en elektronisk database over bøger, og det får følger for ophavsretten i hele verden. For forliget omfatter ikke kun amerikanske bøger og tekster, men også udenlandske og herunder danske bøger og tekster. Et ja til forliget kan få stor betydning for danske forfattere og forlag, påpeger lektor på Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet Morten Rosenmeier. Han er formand for Udvalget for Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde (UBVA), som er den del af Akademikernes Centralorganisation (AC), der varetager medlemmernes ophavsrettigheder.

”Forliget skal virkelig opfattes som noget positivt. Med Google Book får forfattere og forlag deres budskaber ud på en helt ny måde, som på sigt vil være lige så værdifuld for den videnskabelige verden, som internettet var det i 90’erne. Det er en hel ny verden, der åbner sig”, siger Morten Rosenmeier og understreger, at han endnu ikke vil anbefale hverken et ja eller et nej, før forligsaftalen er gransket ordentligt igennem.

”Google har scannet fra blandt andet Harvard Universitys bibliotek, der også indeholder en række danske værker. Derfor får forliget betydning for mange akademiske forfattere, fordi deres værker sikkert allerede er blevet scannet og dermed

tilgængelige på Google Book”, siger Morten Rosenmeier.

Skæringsdato i maj

Forliget, som skal godkendes endeligt ved et retsmøde i USA i juni, omfatter både allerede scannede bøger og tekster såvel som fremtidige scanninger af bøger, der ikke længere udgives aktivt eller sælges (out-of-print). Derimod er billedkunst, nodeværker, aviser og magasinpressen ikke omfattet. Hvis autorer skal have del i betalingen og gøre krav på pengene for de allerede digitaliserede bøger, skal man udfylde et online-cash-payment-skema inden den 5. januar 2010. Forliget vil pålægge Google at betale rettighedshavere 63 procent af alle indtægter for anvendelser. Desuden skal Google betale en samlet sum på 125 millioner dollars til at etablere et bogrettighedsregister til at imødekomme eksisterende krav fra forfattere og forlag og til at dække honorarer.

Ifølge Morten Rosenmeier er det glædelige ved forliget, at man i fremtiden vil kunne finde danskeres bøger på nettet.

”På denne måde kan man hurtigt og nemt få adgang til en bog, som måske kan være umulig at fremskaffe, eller som vil tage måneder at få hjem”, siger han.

Komplekst forlig

Forlæggerforeningen varetager danske forlags fælles interesser, og her er man nu i fuld gang med at afdække, hvad forliget

vil betyde for danske forlag. Det tager tid, for forliget er vældig komplekst, forklarer juridisk konsulent Christine Bødtcher-Hansen.

”Vi har ingen fortilfælde, hvor en stor søgemaskine laver en aftale med rettighedshavere, som kan få betydning i hele verden. Lige nu er det meget svært at vurdere, om forliget er en fordel eller ulempe for rettighedshaverne”, siger hun.

I Forlæggerforeningen er man ved at udarbejde et notat om forligets konsekvenser for forlagene. Notatet bliver udsendt i løbet af marts, hvor foreningen også vil holde et medlemsmøde. Fristen for udmeldelse af forliget er den 5. maj.

”Det er ikke sikkert, at vi tilråder en direkte anbefaling. Vi vil prøve at lave et beslutningsgrundlag, hvor vi forklarer medlemmerne, hvad forliget betyder. Hvordan det enkelte forlag skal forholde sig til forliget, afhænger meget af det enkelte forlags udgivelsesprofil og strategi”, siger Christine Bødtcher-Hansen og forklarer, at mange engelske forlag har sammenfaldende interesser med amerikanske forlag, og derfor vil de generelt nok være positive over for forliget. Derimod har franske og tyske forlag ikke haft indflydelse på forliget, og derfor vil danske forlag nok skele til, hvad især de beslutter.

”Spørgsmålet er, hvem der kommer til at tjene penge på aftalen, for man kan frygte, at der sker en monopoldannelse med denne aftale på længere sigt”, siger Christine Bødtcher-Hansen.

Læs om forliget på www.googlebooksettlement.com

akademikere i vestjysk netværk

DET BEHØVER IKKE AT VÆRE NOGEN eremittilværelse at bo og arbejde som akademiker langt fra storbyen. På Mors og i Thy har de lokale erhvervskontorer etableret et akademikernetværk, som skal styrke tværfagligheden og bevise, at der også tænkes store tanker i små samfund.

af Vivian A. Voldgaard · magisterbladet@dm.dk foto: Jesper Voldgaard

Tåge kan hænge tungt over en storby. Men en vinteronsdag på Mors. Der er tåget.

Vejret bekræfter alle fordomme om, at tilværelsen i Danmarks udkantsområder lader meget tilbage at ønske med hensyn til liv og tempo. Men det er unfair. Der er bare mere tåget ude på landet nær Limfjordens brink, og derfor er det stort set umuligt at presse hastigheden op i nærheden af færdselslovens fastsatte grænser.

I mødelokalet hos Morsø Erhvervsråd griner erhvervs- og innovationschef Annemarie Østergaard og cand.mag. Trine Geerthsen overbærende. De har hørt fordommene så mange gange før, at taktikken ikke længere er at gå i flæsket på uvidenheden, der ifølge dem stortrives – specielt i universitetsbyerne. I stedet godter de sig og gnider hænder over, hvor heldige de er at bo der med udsigt til både et fantastisk landskab – når tågen altså letter – og en fantastisk erhvervskarriere, der byder på lige så mange udfordringer, som de selv er parate til at gribe.

“I den korte tid, jeg har været på Mors, har jeg skabt flere og mere spændende relationer end mine 10 år i Århus og fem år i Aalborg. Det gør mig glad, og det bekræfter mig i, at hvis man selv tager ansvaret og gentænker, hvad man kan bruges til, så ligger der uanede muligheder, hvis man tager chancen og flytter sig fra det velkendte liv i storbyerne”, siger Trine Geerthsen, der sidste år flyttede sin tre år gamle virksomhed Forandringshuset til Morsø.

Trine er et af medlemmerne i det nye akademikernetværk, som Annemarie Østergaard sammen med sin chefkollega fra Thy Erhvervsråd har taget initiativ til. Et netværk, der skal knytte akademikerne i

området tættere sammen både fagligt og kollegialt, og som samtidig skal sende et signal til omverdenen om, at der er masser at komme efter i Vestjylland.

“Vores mål med netværket er at profilere vores område som et spændende sted at arbejde og bosætte sig – også for virksomheder, men det er også at sikre, at de højtuddannede i vores område får noget tværfagligt input. Mange af vores medlemmer er ofte den eneste akademiker på arbejdspladsen, og derfor vil vi gerne

Jeg har oplevet folk som meget åbne, og der er rigtigt gode muligheder for at prøve ting af, når man kommer og byder sig til med en helt anden baggrund, end virksomhederne her i området er vant til at møde”.

Trine Geerthsen, selvstændig coach

være med til at give dem et interessested, hvor de kan møde andre akademikere og ad den vej skabe nye relationer. For det er relationer, der for alvor skaber udvikling”, siger Annemarie Østergaard.

Nyt syn på fagligheden

Netværket blev etableret i efteråret, og det var med spænding, at invitationerne til den første mødeaften blev sendt ud. Ifølge erhvervs- og innovationschefen gik de største bekymringer på, hvordan underskuddet

skulle dækkes ind, hvis det viste sig, at interessen ikke var stor nok til at bære budgettet igennem med et rundt nul.

“Det var spildte bekymringer, kunne vi konstatere allerede samme aften. Der kom 40 til arrangementet, og vi er allerede nu 123 medlemmer i foreningen”, fortæller Annemarie Østergaard.

Det koster 250 kroner om året at være med i netværket, og deltagelsen er ikke begrænset til Thy og Morsø Kommuner. Ved det første møde var der deltagere fra både Viborg, Holstebro og Skive, og navnet ACnet NordVest må gerne tolkes bredt. Både geografisk og fagligt.

“Det er et netværk for alle slags akademikere. Der er både advokater, en arkæolog, ingeniører, en cand.mag., en biolog og en helt masse andre med vidt forskellige uddannelser bag sig. Vores håb er, at vi kan skabe en masse kompetenceudvikling på tværs af uddannelser, blandt andet ved at arrangere temaaftener med fokus på forskellige emner. Så alle kan gå beriget hjem, fordi andre akademikere ser noget andet i emnet end en selv”.

Annemarie Østergaard er selv uddannet cand.pæd.psych. og forventer også selv at blive inspireret til at tænke nyt. Men som erhvervs- og innovationschef, der skal trække virksomheder og dermed arbejdspladser til Morsø Kommune, mener hun også, at et netværk for akademikere er noget nær en nødvendighed for at sikre områdets udvikling.

“Morsingboerne er nødt til at være innovative og tænke ud af boksen, hvis de vil tage konkurrencen op med storbyerne. Ikke kun for at få den nødvendige arbejdskraft, men også for at sikre investeringer udefra, så der fortsat vil være en vis udvik-

"I den korte tid, jeg har været på Mors, har jeg skabt flere og mere spændende relationer end mine 10 år i Århus og fem år i Aalborg. Det gør mig glad", siger Trine Geerthsen, der er selvstændig coach og medlem af det nye akademikernetværk i Vestjylland.

ling i området. Derfor gør det heller ikke noget, at vi måske kommer til at provokere nogle med det her initiativ, for det kunne jo være, at det ville inspirere endnu flere til også at satse på en videregående uddannelse. Hos rigtig mange indbyggere i vores område fejler pæren absolut ikke noget – de vil bare hellere spille fodbold end at udvikle sig, og det sociale åg har vi godt af at få pillet lidt ved”, fastslår hun.

Mørkt kl. 17.00

Trine Geerthsen er selv fra Mors, men har været væk fra området i 15 år. Hun er uddannet cand.mag. i psykologi, fransk og religion og har derudover en international coach-certificering. Gennem 10 år har hun boet i Århus og arbejdet som blandt andet gymnasielærer.

“Inden jeg flyttede tilbage til Mors, brugte jeg en del tid på at forestille mig, hvad jeg ville gå glip af ved at forlade Århus. Men det er først nu, da jeg er her, at jeg kan se, at jeg ikke går glip af noget, men i stedet får en masse nyt. At bo i et yderområde kan være ensomt, hvis det er

det, du vælger. Men jeg har oplevet folk som meget åbne, og der er rigtig gode muligheder for at prøve ting af, når man kommer og byder sig til med en helt anden baggrund, end virksomhederne her i området er vant til at møde”, siger hun.

På den private front er det heller ikke så dårligt at bosætte sig langt fra storbyens larm, mener Trine Geerthsen.

“Når der er mørkt her, så er der mørkt. Til gengæld kan man se stjernerne. Og er man ude at gå efter klokken 17, er man heldig, hvis man møder et andet menneske – og så siger man go’daw. Min oplevelse er, at folk selv er bevidste om, at det er nødvendigt at vise åbenhed, og det var også den fornemmelse, jeg fik, da jeg mødte de andre akademikere i netværket. Vi vil på hver vores måde gerne bidrage med det, vi nu kan, for at udvikle området. Og vi lærer jo ikke kun hinanden at kende fagligt, men også personligt, og det er rart, for det kan jo godt være, at nogen har brug for at lære andre mennesker at kende end dem, de lige møder nede i børnehaven”, siger hun.

Og så er der selvfølgelig også det der

“Vores mål med netværket er at profilere vores område som et spændende sted at arbejde og bosætte sig”.

Annemarie Østergaard, erhvervs- og innovationschef i Morsø Kommune

med boligpriserne, der tæller på plussiden, påpeger Annemarie Østergaard. For selv om boliger falder i pris over hele landet, er der stadig en del at hente ved at købe hus i Vestjylland. Både pris- og pladmæssigt:

“En lejlighed på Frederiksberg kan være i køkkenet her, og det, synes jeg personligt, også er værd at tage med i overvejelserne”, siger hun.

Annemarie Østergaard er erhvervs- og innovationschef i Morsø Kommune og har sammen med en kollega fra Thy Erhvervsråd taget initiativ til netværket for akademikere. De frygtede, at der ville komme så få interesserede, at budgettet skred, men det holdt ikke stik. I dag er der 123 medlemmer af akademiker-netværket på Mors og i Thy.

Bygger vores nej til Euroen på angst eller indsigt?

SMS TILBUD TIL 12/11

PRØV
4 UGER
GRATIS

Den mest nysgerrige

Når de danske værdier er til diskussion, gælder det om at lægge ansigtet i de rette folder. Eller gør det? Information bliver ikke skrevet for at bekræfte gængse opfattelser og gamle sandheder. Forudsigeligheden er smidt over bord – og pladsen er overladt til sund journalistisk nysgerrighed. Glæd dig til et Information, der undrende, borende, begavet og vittigt forfølger store og små paradokser. Lige nu kan du prøve den mest nysgerrige - ganske gratis i hele 4 uger.

Store Kongensgade 40 C

Ja tak, jeg vil gerne bestille et gratis abonnement

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. / By: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Jeg er studerende

Information

Send kuponen, ring 70 10 19 30 eller besøg information.dk/4ugergratis
Information udkommer mandag - lørdag. Tilbuddet gælder til 10.04.2009 og gælder kun husstande, der ikke har abonneret de seneste 12 måneder. Prøvetilbuddet er gratis og uforpligtende. Avisen stopper automatisk efter de 4 uger. Ved levering til udlandet opkræves porto. Sms koster almindelig sms-takst.

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler portoen

Information
+++ 10383 +++
0893 Sjælland USF B

FILOSOFI

Teknologi og Virkelighed

Stig Andur Pedersen og Jan-Kyrre Berg Olsen (red.) Vi befinder os midt i en virkelighed fuld af artefakter. Det kan være redskaber, apparater, værker og produkter, men også komplekse helheder som lufthavne, hospitaler eller militære overvågningssystemer. I denne bog foreligger filosofiske tekster, som i løbet af det tyvende århundrede har gjort teknologifilosofien til den vigtige disciplin, den er i dag. Forlaget Philosophia, 2008, 506 sider, 349 kr.

HISTORIE

Det danske slavehandelsforbud 1792. Studier og kilder til forhistorien, forordningen og følgerne

Erik Gøbel I 1792 besluttede Danmark som den første slavehandlende nation at forbyde mennesketransporterne over Atlanten. Dette er da også et punkt på den officielle historiekanon. Bogen behandler datidens omstændigheder og de personer, som traf beslutningen, samt beskriver slavehandelen, indtil den endelig stoppede i 1807. Desuden bringes en udgave af de vigtigste kilder til slavehandelsforbuddet. Syddansk Universitetsforlag, 2008, 335 sider, 275 kr.

LEDELSE

Den stensikre vej til fiasko, Underholdende og lærerige historier fra det virkelige arbejdsliv

Hanne Feldthus Historier om nederlag er ikke alene lærerige, men ofte også ganske underholdende. Igenem historier fra det virkelige erhvervsliv får læseren indblik i, hvad han eller hun for alt i verden skal undgå. For kan man styre uden om de store brølere, er der stor sandsynlighed for, at man bliver en succes. Gyldendal, 2008, 284 sider, 249 kr.

PSYKOLOGI

Børn og stress

John Aasted Halse "Børn og stress" sætter fokus på børns stress. Den giver svar på, hvad der stresser børn, og hvordan man kan se, om et barn er stresset. I bogen findes en række forslag til, hvad man i hjemmet, dagtilbuddet og skolen kan gøre for at dæmpe de mange stressfaktorer, der er omkring vore børn. Dafolo A/S, 2008, 94 sider, 158,40 ekskl. moms

PÆDAGOGIK

Evalueringsens spændingsfelter

Karen Borgnakke (red.) Uddannelsessystemet skal udvikle en evalueringskultur, der involverer de professionelle aktører og formater, mellem PISA-undersøgelser og selvevalueringer. Konventionen udfordres, og nye evalueringsstrategier udvikles. Bogen analyserer evalueringsstrategierne og deres referencer til pædagogik, psykologi og sociologi. Forlaget Klim, 2009, 207 sider, 249 kr.

KULTURHISTORIE

Grønland

– mægtig og afmægtig

Marianne Krogh Andersen Grønland er smuk og modsætningsfuld. Tag med på besøg hos østgrønlandske sælfangere, vestgrønlandske rejefiskere og kvinden, som skabte Grønlands første dameblad. Mød grønlænderne lige før det store olie- og mineralboom i et samfund med dybe sociale problemer og større ulighed end i USA, men hvor fremtidsforventningerne er store. Gyldendal, 2008, 320 sider, 299 kr.

POLITIK

Politik i det moderne samfund

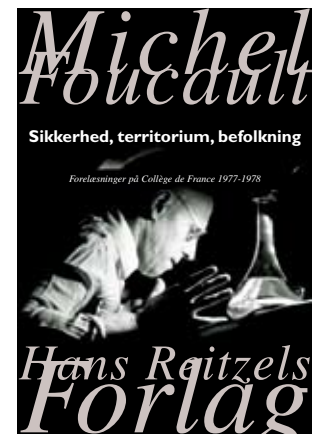
Jens Peter Frølund Thomsen Politik er et samfundsfænomen, der berører alle fra vugge til grav. Det er samtidig et fænomen, der ofte sår splid blandt borgerne. Skal ejendomsskatterne hæves? Giver ytringsfrihed ret til at kritisere religiøse anskuelse? Nogle vil mene ja, andre nej. Alligevel går udviklingen ikke i stå. Politik er også et håndværk – en ledelseskunst, der vedrører eliteres evne til at træffe rimelige og effektive beslutninger. Akademisk forlag, 2008, 170 sider, 249 kr.

SAMTIDSHISTORIE

Polske paradokser – Polens nyere socialhistorie

Jens Jørgen Nielsen Bogen giver et levende indblik i Polens politiske, historiske og kulturelle udvikling. Landet er både hightech og hesteforspand, galoperende vækst og stærke påvirkninger fra både katolicisme og den kommunistiske fortid – altså meget mere end håndværkere og avisbude! Bogforlaget Frydenlund, 2008, 330 sider, 299 kr.

RELIGION

Sikkerhed, territorium, befolkning

Michel Foucault I denne række epokegørende foredrag analyserer Michel Foucault, hvordan moderne stater udøver magt over sine borgere. Med afsæt i de studier af biopolitik, han havde indledt året forinden, introducerer Foucault begrebet "gouvernementalitet" som betegnelse for den særlige styringslogik, der – stærkt inspireret af kirken – brød igennem i 1700-tallet og stadig udgør grundlaget for moderne velfærdsstaters biopolitiske befolkningsomsorg. Hans Reitzels Forlag, 2008, 445 sider, 398 kr.

flere bøger på side 32 >>

forskning for **utilgængelig** for midtjyske virksomheder

Koblingen mellem erhverv og forskning bliver gang på gang fremhævet som vejen frem for innovation og udvikling. Alligevel har de to svært ved at mødes, i hvert fald i Midtjylland, hvor mange virksomheder finder, at adgangen til ny viden er vanskeligt tilgængelig.

Problemet afdækkes i en ny undersøgelse fra Region Midtjylland, som har spurgt direktørerne i 500 små og mellemstore midtjyske virksomheder.

Seks ud af ti virksomhedsledere svarer, at det er svært for dem at få indblik i den nye forskning, som finder sted på universitetet og i andre videninstitutioner. Et flertal tilføjer, at forskningen ellers er både relevant og interessant for deres virksomhed.

Det er især virksomheder, som i forvejen er udviklingsorienterede, der ærgrer sig over barrieren mellem erhvervslivet og forskningsinstitutionerne. De udgør 76

procent af de adspurgte. For de 24 procent, der ikke i de sidste tre år har prioriteret udviklingsaktiviteter, svarer kun hver 10., at forskning og ny viden er interessant og relevant for dem.

Tallene i den nye undersøgelse bekymrer Annemette Digmann, der er afdelingschef i Regional Udvikling i Region Midtjylland.

"At adgangen til ny viden opfattes som svær, kan betyde, at virksomhederne ikke i tilstrækkelig grad får koblet den nyeste viden til deres egne udviklingsaktiviteter. Det er en skam, for jeg er ikke i tvivl om, at det netop er i koblingen mellem forskning og erhverv, at den ægte innovation sker – og fører til resultater", siger Annemette Digmann.

Hun mener derfor, at blandt andre Region Midtjylland har en vigtig opgave i at finde veje, som kan føre de private virksomheder og uddannelsesinstitutionerne

sammen. Blandt andet har Vækstforum givet støtte til projekter med det formål i regionen. Projekterne ligger inden for Vækstforums indsatsområder: energi, miljø, sundhed og fødevarer.

Meld dig ind i dag!

Som medlem af LIC får du store rabatter i LIC varehusene, på lic-netshop.dk og i udvalgte forretninger.

Normann Copenhagen
opvaskebalje
m. børste, grøn
Vejl.pris 449,-

Tilbud **299,-**

Tilbuddet gælder til 18. marts 2009

Den bedste handel!
Spar 9%

SAXO.com

– gå på opdagelse i
1.700.000 bøger,
cd'er og film

Spar 9%

LIC Lærernes Indkøbscentral er en medlemsejet, nonprofit organisation, der tilbyder særligt fordelagtige tilbud på varer og tjenesteydelser til vores medlemmer. Vi har i dag 3.700 rabataftaler med forretninger i Danmark og Sverige, driver 2 varehuse, en netshop samt øvrige services som f.eks. telefonitjeneste, udlejning af ferieboliger og bank. Find ansøgningsblanket på www.lic.dk.

Lærernes Indkøbscentral
Turbinevej 9, Herlev
Jens Olsens Vej 9 Skejby, Århus N
lic-netshop.dk
Tlf. 44 85 46 00 • www.lic.dk

behov for røre i andedammen

UDKANTSKOMMUNERNE FRYGTER for fremtidens skole, hvis det lave optag på professionshøjskolerne fortsætter, og hvis de studerende bliver ved med at fravælge naturfag, tysk og fransk. Seminarierne må gøre noget, lyder det desperat fra flere skoleledere.

af Mette Engell Friis · mef@dm.dk

Han siger det med et grin, men undertonen er ikke til at tage fejl af.

“Jeg tror godt, jeg kan love dig et job. Det er bare at sende en mail rundt til skolerne”, lyder det i telefonen fra skolein-

Skidt evaluering af dansk læreruddannelse

En ny rapport, udarbejdet af DPU og Danmarks Evalueringsinstitut for Nordisk Ministerråd, sammenligner de nordiske læreruddannelsers regelgrundlag og statistiske oplysninger om lærerstuderende og beskæftigelsesforhold.

Den danske læreruddannelse fremhæves i rapporten som en af de nordiske læreruddannelser, hvor søgningen er lav, hvor frafaldet er stort, og hvor adgangskravene til uddannelsen er lave. Samtidig fremhæves den danske læreruddannelse som den eneste, der ikke er forskningsbaseret, og som den eneste læreruddannelse, der ikke kan udbydes ved universiteter.

Rapportens materiale stammer fra før reformen af uddannelsen i 2007.

Læs mere på: www.uvm.dk

spektør i Kalundborg Kommunes undervisningsenhed, Michael Rasmussen.

“Helt ærligt, det er et rigtigt, rigtigt alvorligt problem for os, at optaget på professionshøjskolerne læreruddannelse er så lille. Vi sidder bogstaveligt talt for enden af landevejen. Det er i forvejen svært at tiltrække lærere herude, og når antallet af uddannede lærere så falder, mærkes det ekstra kraftigt hos os”, siger skoleinspektøren, som for nylig har udformet en kvalitetsrapport for kommunens skoler. Den viser, at der sine steder er helt op imod 40 procent ikke-uddannede lærere, der underviser eleverne.

“Når jeg spørger skolelederne, om deres lærere har linjefag, så griner de. Det er simpelthen ikke muligt, selvom de skriger efter uddannede lærere”.

Kommunen har kontakt til University College Sjælland for at prøve at finde en løsning. Man kan nemlig se, at problemet kun vil vokse de kommende år, hvor mange lærere vil gå på efterløn og pension.

Michael Rasmussen sidder selv i UC Sjællands uddannelsesudvalg, og han kan konkludere, at institutionen gerne vil samarbejde, men:

“Seminarierne er helt i knæ i øjeblikket. De kæmper for at overleve, og derfor er det svært at tale med dem”, konstaterer Michael Rasmussen, som gerne så, at man eksempelvis kunne finde en løsningsmodel, der handler om, at skolerne ansætter uddannede lærere, som forpligter sig til at følge læreruddannelsen på et seminarium ved siden af jobbet.

“En model som den gamle hf-uddannelse, måske”, funderer skoleinspektøren, som gerne lytter til et hvilket som helst godt forslag, der kan redde kommunens skoler.

“Vi har virkelig behov for røre i ande-

dammen og se, hvad der kommer frem”, som han siger.

Af samme grund har han også skævet til Lolland Kommune, som har gang i nogle af de samme tiltag.

Vi vil have uddannede lærere

Som Kalundborg lider Lolland nemlig også under at ligge for enden af både lande- og motorvejen. Og de har set problemet med de manglende lærere true i horisonten de senere år.

“Jeg har 30 års erfaring, og det er første gang, at jeg nu oplever, at det er svært at få kvalificerede ansøgere til vores stillinger”, siger en af kommunens fire skolechefer, Hans Tind, som især har svært ved at finde lærere til fysik/kemi, musik og sløjd.

10 procent af kommunens lærere er lige nu uddannede, og det vil kommunen nødig leve med.

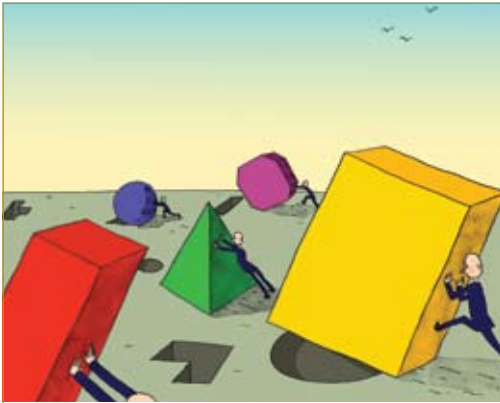
“Vi er derfor i gang med en forhandling med seminarierne i Vordingborg om en model, hvor vi vil give lærerne økonomisk støtte til at tage en læreruddannelse, som så bliver personligt tilrettelagt for hver enkelt”, siger Hans Tind og påpeger, at det ikke er et tilbud, men et krav, hvis man vil beholde sit job.

“Vi vil have uddannede lærere”, som han siger.

Men uddannelse er ikke den eneste vej frem. Kommunen har også været igennem en større omrokering, hvor 16 små skoler er blevet lukket og lagt sammen til fire store. Derved bliver det lettere at imødekomme lærermanglen – og et faldende elevtal.

Lige nu ser situationen holdbar ud, hvis man får gang i de nye uddannelsesinitiativer.

“Men hvis man gør alvor af at lukke seminarierne i Vordingborg og flytte det til

Evaluering af læreruddannelsen

Følgegruppen for læreruddannelsen skal løbende evaluere uddannelsen. I efteråret 2011 – altså om to et halvt år – vil gruppen se på overgangen fra studie til erhverv. Med andre ord: Passer fagprofilerne på de behov, skolerne har?

Skoleleder Michael Rasmussen fra undervisningsenheden i Kalundborg Kommune kalder den planlægning ”fuldstændigt langt ude”:

“Vi har massive problemer nu. Derfor kan man ikke vente med at se på konsekvenserne i yderligere et par år”, mener han.

Hans kollega, skoleleder Torben Mørup fra Nordvangsskolen i Esbjerg, er uenig.

“Det er fornuftigt nok at vente. Reformen skal have en chance for at slå igennem. Der sker ændringer nok lige nu, så vi må lige se, hvordan tingene udvikler sig”.

Følgegruppen for læreruddannelsen

I 2011 har en hel årgang af studerende gennemført den nye læreruddannelse. For at følge udviklingen af den nye læreruddannelse fra 2007 har undervisningsministeren og forligskredsen nedsat en faglig følgegruppe, som skal overvåge lovens virkninger – for eksempel balancen mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov.

Følgegruppen består af syv medlemmer, som sidder i perioden 2007-2012.

Formand:

- Per B. Christensen, formand for Børne- og Kulturchefforeningen og direktør i Næstved Kommune

Medlemmer:

- Direktør Agi Csonka, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)
- Skoleinspektør Søren Christian Jensen, Holmegårdsskolen i Hjørring
- Dekan Nils-Georg Lundberg, Det pædagogiske område på Professionshøjskolen University College Nordjylland
- Professor Jens Rasmussen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet
- Prodekan Henrik Busch, Det Naturvidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet

Holbæk eller Ringsted, så bliver det endnu sværere at rekruttere lærere. Det er der ingen tvivl om”, siger Hans Tind.

Sæt lærerlønningerne op

En situation, som skoleleder på Nordvangsskolen i Esbjerg Torben Mørup sagtens kan sætte sig ind i. Hans held er nemlig, at Esbjerg ligger så tæt på seminariet i Ribe, at han ikke har problemer med at rekruttere lærere. Endnu.

I stedet bekymrer Torben Mørup sig om, hvad det er for lærere, der kommer ud af uddannelsen.

“Efter min mening er de studerende for dårlige til at vælge linjefag. Alle vælger dansk og engelsk. Måske fordi de regner med, at det gør studiet nemt. Måske fordi seminarierne simpelthen ikke er gode nok til at forberede dem til at tage naturfag. Fysik og kemi er jo ikke fag, man bare

vælger, de skal introduceres”, siger skolelederen.

“Helt ærligt, så er mange af de studerende i dag en blød mellemvare, som skal guides, og det gør seminarierne ikke godt nok”.

Mørup er ikke i tvivl om, at ansvaret for at uddanne nok og uddanne godt er professionshøjskolernes. Men han er heller ikke i tvivl om, at hvis der skal komme gode lærere ud i den anden ende, så kræver det et godt materiale. Altså skal man tiltrække flere studerende, og det gør man ved at skrue op for lønningerne til de uddannede lærere.

“Det vil tiltrække flere mænd – og vi vil gerne have nogle ordentlige mænd på skolerne”, siger Torben Mørup, som også mener, at flere mænd på uddannelserne vil betyde flere studerende til naturfagene.

Men indtil det sker, er han klar på, at

han de kommende år skal ryste op med flere penge til efter- og videreuddannelse af sine lærere, hvis de skal kunne løfte naturfagene.

Styr på efteruddannelsen

Det projekt er de allerede i gang med på Bornholm, hvor man har en afdeling af Københavns Dag- og Aftenseminarium, som sørger for uddannelse af øens nye lærere. Efteruddannelse skal man derimod over vandet efter, og det er dyrt.

“Vi har et problem med at finde lærere i fysik/kemi og tysk. De mere mainstream-agtige fag er der endnu ikke problemer med at finde lærere til”, siger skolechef Steen Ebdrup.

At sende lærere på diplomuddannelse på Sjælland er imidlertid dyrt for Bornholms Regionskommune, og Steen Ebdrup mener i bund og grund ikke, at det alene

Fakta om læreruddannelsen

- Uddannelsen strækker sig over fire år – eller fire årsværk
- De studerende vælger to eller tre linjefag svarende til i alt 2,4 årsværk. I første omgang vælger man et stort linjefag på 1,2 årsværk. Det kan være dansk (for 1.-6. klasse eller 4.-9. klasse), matematik (for 1.-6. klasse eller 4.-9. klasse), natur/teknik eller fysik/kemi. Dernæst vælges endnu et stort linjefag (dansk, engelsk, fysik/kemi, historie, idræt, matematik eller natur/teknik) eller to mindre (billedkunst, biologi, dansk som andetsprog, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag, specialpædagogik eller tysk), der hver svarer til 0,6 årsværk.
- Linjefagene har adgangskravet 7 på B-niveau eller 2 på A-niveau i de linjefag, man ønsker. For faget dansk er kravet dog 7 på A-niveau.

er kommunens ansvar, at der er lærere med de rigtige uddannelser.

“Staten finansierer læreruddannelsen, og derfor må det være statens ansvar, at

efter- og videreuddannelse for at dække vores behov”, mener han.

Samtidig synes han også, at professionshøjskolerne kunne gøre mere for at

Færre studerende og færre linjefagsvalg = færre linjefag

De foreløbige tal for den første årgangs valg af 2. og 3. linjefag giver et foreløbigt overblik over årgangens samlede valg. De studerendes endelige valg forventes at ligge klar midt i maj.

På måletidspunktet var det samlede antal valg af linjefag på den nye uddannelse 5.317. Det gennemsnitlige antal valg per årgang fra 2003-2006 var 8.422. Det svarer til en reduktion på 37 procent. Formålet med at reducere antal linjefag var at styrke den faglige fordybelse i fagene.

I gruppen af obligatoriske første linjefag (dansk, matematik og naturfag) er dansk og matematik mest søgt (1.566 og 636 foretagne valg), mens naturfag halter efter med 218 valg.

For de fag, der har en lav søgning på landsplan, kan det blive aktuelt at etablere en arbejdsdeling mellem læreruddannelsesstederne inden for den enkelte professionshøjskole, så nogle fag kun bliver udbudt et sted.

KILDE: UNDERVISNINGSMINISTERIET

der er de lærere, vi skal bruge – også i udkantsområderne. Det belaster vores økonomi urimeligt, at vi skal bekoste

rekruttere studerende til hardcore-fag som fysik/kemi, biologi og geografi.

“Man kunne godt have en form for intro-forløb til de fag”, mener skolelederen.

Dermed er han helt på linje med en ny forening af naturfagslærere, som slår til lyd for et almindende naturfagligt fag til alle nye lærerstuderende, så de får et reelt grundlag at vælge linjefag ud fra.

ny forening styrker fagligheden i naturfag

Fire faglige foreninger for lærere i naturfagene ved lærerseminariene slår sig nu sammen til én forening. Det drejer sig om foreningerne for biologi, fysik/kemi, geografi og natur/teknik.

Baggrunden for den nye forening er dystre. Den nye læreruddannelse har medført, at antallet af studerende, der vælger naturfag, er faldet til ca. en fjerdedel i forhold til forholdene under den gamle læreruddannelse. Det har medført en markant reduktion af lærerstaben, en reduktion, som lærerne frygter vil fortsætte, hvis der ikke gribes ind nu.

Den nye fælles forening vil derfor arbejde for at bibeholde og styrke de enkelte naturfag som selvstændige og ligeværdige

fag i læreruddannelsen såvel som i grundskolen samt at styrke samarbejdet mellem fagene.

Ifølge Poul Kristensen, lektor i naturfag ved UC Lillebælt og formand for den nye forening, er læreruddannelsen ved at miste den faglige og faglig-pædagogiske ekspertise i naturfagene, som er opbygget gennem mange år, og dermed er de naturfaglige miljøer ved at forsvinde fra uddannelsen.

Et af foreningens mål er derfor at få indført en obligatorisk naturfagsintroduktion på læreruddannelsen.

“Det er imidlertid vigtigt at understrege, at vi ikke ønsker et fælles naturfag i folkeskolen eller på læreruddannelsen.

Vi ønsker derimod at støtte fagene som selvstændige og ligeværdige. Men vi vil gerne have indført en obligatorisk introduktion til naturfag på uddannelsen, som eksempelvis kunne indeholde en indføring i naturfagernes samfundsmæssige betydning og deres almindende betydning. Der kunne samtidig undervises i naturfagernes placering og begrundelse i folkeskolen, ligesom man kunne give eksempler på naturfagligt indhold og arbejdsmetoder i fagene, og man kunne vise, hvordan naturfagene kan være en del af flerfaglige forløb med andre fag”, siger Poul Kristensen.

mef

public service- højskoler

HVEM HAR ANSVARET FOR, at professionshøjskolerne uddanner tilstrækkeligt med lærere, der er i stand til at undervise i alt fra dansk til billedkunst og fransk? På UC Lillebælt mener ledende studierektor for læreruddannelsen Keld Vorup Sørensen at professionshøjskolerne er en slags public service-virksomheder, der skal strække sig vidt for at ud-danne de lærere, der er behov for.

af Mette Engell Friis · mef@dm.dk

Året er 2012. 7. klasse skal have fysik og kemi. Men der er ingen lærere til at tage sig af undervisningen. Den sidste fastansatte gik på efterløn for et par måneder siden.

7.-klasserne går derfor ind i det gamle fysisklokale, hvor de tænder for storskærmen forrest i lokalet. Frem toner en lærer, der sidder på en skole 100 kilometer væk. I dag underviser hun 225 elever fordelt over ni skoler.

“Husk, at I ikke kan stille spørgsmål. Det, I ikke forstår, må I læse i bogen bagefter”, siger hun stresset, inden hun begynder på forsøg og forklaringer.

Fremtidssceneriet er ikke helt grebet ud af intetheden. En ny undersøgelse fra Efter- og videreuddannelsen på University College Lillebælt, UCL, viser blandt andet, at der frem til 2012 skal ansættes cirka 450 lærere med linjefag i natur/teknik eller fysik/kemi i kommunerne på Fyn og trekantområdet. Men i samme periode uddanner UCL kun 60 lærere i de to linjefag.

Tilsvarende billeder tegner sig for fagene tysk og musik.

“Lige nu er det svært helt at finde ud af, om vi på professionshøjskolerne er konkurrenter eller kolleger, derfor er det vanskeligt at få en tilstrækkeligt fordomsfri diskussion”, siger Keld Vorup studierektor på UC Lillebælt.

Skoler, elever og samfundet står med andre ord med et problem.

Men hvem der har et ansvar for at løse det, er svært at sætte et eksakt navn på.

En public service-forpligtelse

At professionshøjskolerne har en del af ansvaret, er der imidlertid ingen tvivl om for ledende studierektor på UCL Keld Vorup Sørensen.

“Jeg ser professionshøjskolerne som en slags public service-virksomhed. Jeg mener, at vi har et ansvar for at være med til at uddanne de lærere, der er behov for. Her på UC Lillebælt taler vi om en public service-logik, som blandt andet er udmøntet i, at vores bestyrelse vedkender sig et medansvar for linjefagsudbuddet i regionen. Det betyder blandt andet, at vi i den nærmeste fremtid vil drøfte med University College Syd og Vest, hvordan vi kan samarbejde om linjefagsudbud og om uddannelserne. Der er også tale om måske at sponsorere fag, hvilket jo er helt uden for, hvad vi før har tænkt i. Det viser, at situationen virkelig er alvorlig”, siger Keld Vorup Sørensen.

UCL er i det hele taget langt fremme med arbejdet på at få et overblik over uddannelsessituationen aktuelt og inden for de kommende år.

I 2001 var den dengang selvejende institution Odense Seminarium tæt på at gå fallit på grund af blandt andet køb af nye bygninger og frafald blandt de studerende. Det tvang skolen til allerede da at begynde at tænke alternativt.

Vigtig langtidsplanlægning

Og forudseenhed er absolut nødvendigt i den nuværende situation, påpeger Ellen Grøn. Hun er afdelingsleder i den lærerfaglige efteruddannelsesafdeling på UCL, og hun stod bag førnævnte undersøgelse, hvor tre udvalgte kommuner blev bedt om at komme med tal for, hvor mange lærere de ville komme til at mangle de kommende år.

“Det viste sig, at kommunerne ikke selv have tænkt i at skaffe sig det overblik”, siger Ellen Grøn.

“I Vejen blev de eksempelvis helt paffe, da deres tal viste, at 24 procent af deres musiklærere skal pensioneres inden for de nærmeste år. Og problemet er, at skolerne risikerer at få svært ved at dække behovet, hvis de ikke gør en indsats allerede nu”, siger

Ellen Grøn, som ser ansvaret for at sørge for uddannede lærere som en fælles opgave for kommunerne og professionshøjskolernes grund-, efter- og videreuddannelse.

“Vi har derfor lavet et samarbejde med en række kommune, som blandt andet betyder, at vi som uddannelsessted allerede nu melder ud, at vi i 2010 vil lave efteruddannelse i fysik og kemi, mens kommunerne så forpligter sig til at sende lærerne på efteruddannelse til den tid. Øvelsen nu er at lære både skoler og kommuner at tænke så langsigtet”, siger Ellen Grøn, som også appellerer til kommunerne om at få gang i seniorordninger, så det er muligt at holde længere på de attraktive fysik-, geografier eller tysklærere, så manglen ikke bliver for dramatisk.

Hvilken slags skole ønsker vi os

Efteruddannelsen på UCL skal med andre ord nok overleve. Afdelingen er meget proaktiv, og man er uafsladligt ude i licitationsrunder.

“Det betyder, at vi konstant har undervisere, der kører rundt på især Fyn og Jylland og underviser lærere i kommunerne. Trenden er, at man i højere grad afvikler kurser og efteruddannelse i nærområderne, frem for at lærerne kommer til vores uddannelsessteder”, siger Ellen Grøn, som også har sendt medlemmer af sin stab til både Bornholm og Færøerne.

UCL's læreruddannelse har lidt sværere kår.

“Vi vil ikke kunne holde gang i tre generelle seminarier med fuldt linjefagsudbud”,

konstaterer studierektor Keld Vorup. Derfor har institutionen besluttet, at deres tre lærerseminarier skal have hver sin profil. Skaarup har specialpædagogikken som profil, Jelling har en it-profil og international profil, mens Odense lægger vægt på lærermiddelsskoling.

“Samtidig vil vi fra næste år lave en del af undervisningen i matematik og billedkunst via video for de studerende på Skaarup og Jelling, for det er vigtigt, at vi holder fagviften åben”, siger Keld Vorup, som også i øjeblikket har et forslag om et forsøg med læreruddannelsen, der blandt andet omfatter et samarbejde med Syddansk Universitet og med flere virksomheder og et forlag, liggende på Bertel Haarders bord.

“I første omgang tænker vi os et samarbejde om blandt andet lærermiddelkonsulenter og skolebibliotekarer, men jeg forestiller mig, at det også kan udvides til andre områder”.

Keld Vorup så gerne, at der kom en generel diskussion mellem professionshøjskolerne, kommunerne og i sidste ende ministeriet om, hvad det er for en skole, vi gerne vil have om nogle år.

“Lige nu er det svært helt at finde ud af, om vi på professionshøjskolerne er konkurrenter eller kolleger, derfor er det vanskeligt at få en tilstrækkeligt fordomsfri diskussion, men efter min mening er det helt nødvendigt, hvis vi skal bidrage til at holde folkeskolen på ret køl”, fastslår Keld Vorup.

Send flere penge

Hvorfor går unge studenter – og især de dygtige – i stigende grad i en stor bue uden om læreruddannelserne? Det spurgte Ugebrevet A4 i december 2008 et repræsentativt udsnit af de unge studenter mellem 18 og 25 år om. Fire væsentlige forklaringer springer i øjnene:

- lærernes løn er for lav (72 procent).
- mange elever i folkeskolen mangler respekt for lærerne (70 procent).
- lærernes arbejdsvilkår er for ringe (65 procent).
- folkeskolen mangler ressourcer og er nedslidt (64 procent).

I A4-undersøgelsen er de unge også blevet spurgt om, hvad man skal gøre for at få flere unge til at læse til folkeskolelærer. Her siger 69 procent, at der skal tilføres flere ressourcer til folkeskolen, 67 procent mener, at lønnen skal op, mens 54 procent peger på, at klassekvotienterne skal ned, hvis læreruddannelsen skal blive attraktiv.

uanset hvor du er fra ...

Så sidder du der igen. Skulle bare lige søge en enkelt information. Men ikke om du kan få adgang til søgemaskinen. Er det brugernavnet, det er galt med? Eller har du igen glemt dit kodeord, tænker du, mens du desperat prøver alle de varianter, du kan komme i tanke om.

Fat mod. Sådanne situationer hører fortiden til. Ét brugernavn og kodeord giver nemlig nu forskere og studerende adgang til systemet Where Are You From eller WAYF.

Hovedparten af de danske universiteter har allerede koblet sig til systemet, der fungerer som omstillingsanlæg til viden på nettet, og professionshøjskolerne er også på vej.

Alle studerende og ansatte har i forvejen brugernavn og kodeord, som ved hjælp af WAYF nu kan genbruges til at få adgang

til viden og tjenester på nettet, som ikke ellers er frit tilgængelige.

Et eksempel kunne være ordbogstjenesten ordbogen.com. Når brugeren går ind på ordbogen.com, tjekkes det, om hun kommer fra en institution, der abonnerer på tjenesten. Dermed slipper hun for endnu et brugernavn og kodeord – og institutionen slipper for besværet med at administrere adgangen til tjenesten.

Også Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek har tilsluttet WAYF-tjenester, og Nationalmuseet og Danmarks Radio planlægger at tilslutte sig for at gøre materiale fra deres samlinger tilgængeligt.

WAYF gør det samtidig muligt for institutionerne at samarbejde på nye måder og dele tjenester.

Eksempelvis har Syddansk Universitet brugt tid og penge på at udvikle en quiz til

at teste studerendes og ansattes viden om it-sikkerhed. Quizzen stilles nu gratis til rådighed for andre uddannelsesinstitutioner via WAYF-infrastrukturen.

Nettjenesten indfører en "rollebaseret adgangskontrol", hvilket vil sige, at brugere får adgang i kraft af, hvad og hvem de er, ikke fordi de eksempelvis fysisk befinder sig et bestemt sted.

Bruger-login sker på den enkelte institution (ikke hos WAYF), og derfor er sikkerheden bedre, end hvis hver enkelt tjeneste administrerer brugerne og deres mange kodeord.

WAYF er finansieret af Videnskabsministeriet, Kulturministeriet og Undervisningsministeriet og har sekretariat i Styrelsen for Bibliotek og Medier.

mef

Pensionskassen on tour

Nu kan du og dine kolleger få besøg af en pensionsrådgiver, som kan fortælle jer om pension og om, hvad vi kan tilbyde i pensionskassen.

Pensionsrådgivning ud af huset

Nu flytter vi vores rådgivning ud til dig og dine kolleger. Hvis I ønsker det, kommer vi ud på jeres arbejdsplads og underholder om pension – både i grupper og individuelt. Vi skræddersyr den løsning, som passer bedst til jeres behov og jeres kalendere.

Typisk starter vi med et fællesmøde, hvor vi gennemgår

pensionsordningen og sammenholder med efterløn, folkepension, ATP og andre pensionsordninger. Herefter tilbyder vi individuel rådgivning, hvor I kan spørge om alt fra A til Å.

Send en mail til kep@unipension.dk, hvis I vil vide mere.

Venlige hilsner

Pensionskassen

 PENSIONSKASSEN
Magistre & Psykologer

Lyngbyvej 20 . DK-2100 København Ø . telefon +45 39 15 01 02 . mp@mppension.dk . www.mppension.dk

encyklopædi på internettet med problemer

Gyldendal lancerede i slutningen af februar sin længe ventede encyklopædi på internettet. Men det skete ikke uden problemer. Mange brugere kunne det første døgn ikke klikke sig ind på mange af de 161.000 artikler, som onlineleksikonet Den Store Danske ellers gør gratis tilgængelig for alle.

Ifølge forlagschef på Gyldendal Cliff Hansen, skulle fejlene på siden været rettet nu, men onlineudgaven af encyklopædien er stadig en beta-version, og derfor vil den være under udvikling et godt stykke tid endnu.

“Vi har opbygget et onlinesystem, som ikke er set før i verden. Det er meget komplekst. I testfasen kan man ikke simulere virkeligheden, så der var lidt problemer. Det andet er, at vores site fik en masse opmærksomhed. Det første døgn var trafikken derfor meget voldsom, og det gjorde

problemerne større. Men vi sikrer lige nu, at de problemer i fremtiden ikke vil komme igen”, siger Cliff Hansen.

Han forklarer, at Den Store Danske lige nu undergår en fire-fem forbedringer og flere udvidede funktioner, som skal indføres. Brugerne vil også opleve, at sitet vil forandre sig hele tiden, så det bliver en dynamisk side, alt efter hvad brugerne ønsker at bruge det til.

Encyklopædien Den Store Danske kan på mange måder sammenlignes med Wikipedia, men den grundlæggende forskel er, at indholdet på Den Store Danske vil blive skrevet og kontrolleret af en redaktion af eksperter. Gyldendal har sat som mål at få aftaler med omkring 1.500 eksperter, som skal skrive til Den Store Danske i fremtiden, men forlaget mangler stadig eksperter på en række felter.

“Vi har knap 1.100 eksperter, og flere kommer til. Det er en proces, hvor vi skriver ud til enkelte eksperter, som har tilmeldt sig. Vi har en fornemmelse af, at nogen har mistet interessen undervejs, så der er et stykke vej endnu, før det er helt på plads”, siger Cliff Hansen og understreger, at der til gengæld har været en stor brugerinteresse.

“Ser man på sitet, der bare har kørt nogle dage, har vi nu mere end 8.000 registrerede brugere, som kan skrive og redigere artikler, og det er meget højt på så kort tid”.

Gyldendals Encyklopædi i bogform udkom i 20 bind over årene 1994 til 2001. Bogudgaven er solgt i 35.000 eksemplarer og kostede samlet omkring 25.000 kroner.

me

Napoleons krige på nettet

“Britons strike home, destroy the Gallic Pest, and by your Arms give Europe rest”.

Ovennævnte er ikke en sætning fra en ny britisk hooligan-sang, men derimod de sidste strofer af “A new Patriot Song”,

skrevet af en engelsk løjtnant i 1803, mens den britiske hær gjorde sig rede til endnu en krig mod Napoleon.

Sangen er blot et af mange klenodier på en omfattende webudstilling over Napoleons Krige, som nationalbibliotekerne

i Spanien, Portugal, Frankrig, England, Schweiz, Nederlandene, Serbien og Danmark står bag.

I anledning af at det er 200 år siden, de mange krige fandt sted, har bibliotekerne samlet mere end 200 digitaliserede kort, tegninger, stik, noder m.m., som blandt andet giver adgang til unikt materiale som

for eksempel den franske forfatningslov (1814), skitser af Francisco de Goya (1810) og militære kort, der viser Napoleons planlagte angreb.

Når man klikker på en side, er det muligt at zoome ind og se forstørrelser af eksempelvis en håndskrevet tekst.

Direkte adgang til udstillingen får man på www.theeuropeanlibrary.org/exhibition/Napoleonic_wars.

Hvis man vil studere de mere end 330 samlinger på originalsproget, kan man læse mere på www.TheEuropeanLibrary.org. Her kan man også finde svar på de mest almindelige spørgsmål om sitet, ligesom der her er en videoguide til førstegangsbrugere, der viser vej til mere materiale på 22 europæiske sprog.

mef

Sådan sagde de ...

“Hvis krisen bliver voldsom og langvarende, kan vi se konturerne af et mandligt taberproletariat”.

Kenneth Reinicke, mandeforsker fra RUC, i artiklen “Ledigheden rammer flere mænd end kvinder”. (Information, 27. februar 2009)

“Den eneste vision, jeg kan få øje på, er visionen om at gavne regeringens kernevælgere. Det er i hvert fald ikke samfundsökonomien, den her reform er lavet til at gavne”.

Jesper Jespersen, nationaløkonom ved RUC, i artiklen “Økonomer: Skatteaftale gavner næppe økonomien”. (Information, 2. marts 2009)

“Det er mig ubegribeligt, så lille en rolle uddannelsessystemet spiller i diskussionen. Det er jo en katastrofe, at andelen af mennesker, der har en uddannelse, er faldende”.

Per Kongshøj Madsen, professor ved Aalborg Universitet, i artiklen “Økonomer: Skat er en skidt regulator”. (Information, 4. februar 2009)

“Det er vigtigt, at arbejdsbetingelserne er ens, så kvinder har lige så gode muligheder som mændene for at nå langt med deres forskning. Det ville være et godt skub i den rigtige retning”.

Liselotte Højgaard, klinikchef på Rigshospitalets afdeling for klinisk fysiologi og nuklearmedicin, i artiklen “Professor: det er sværere at være kvindelig forsker”. (Berlingske Tidende, 5. februar 2009)

“Jeg synes, det er utroligt, at unge mennesker i dag ikke er mere globalt orienterede. Det er meget vanskeligt at forstå. Det hænger rigtig dårligt sammen med den verden, de vokser op i”.

Charlotte Rønhof, forskningspolitisk chef i DI, i artiklen “Studerende vil blive herhjemme”. (Berlingske Tidende, 3. februar 2009)

Vi vil altid forsøge at sikre de bedst mulige forhold for os selv. Men når vi sætter det ind i et mere samfundsmæssigt perspektiv, kan vi godt se, at forsikringerne har en urimelig virkning. Det kan man kalde dobbeltmoralisk. Men det er også meget menneskeligt”.

Jens Jonathan Steen, direktør i Cevea, i artiklen “Danskerne: Sundhedsforsikringer skaber ulighed”. (Information, 3. februar 2009)

“Vi vidste godt, at der var ulighed. Men at den er så stor, når man er oppe på det niveau, det overrasker mig alligevel”.

Eva Hofman-Bang, direktør for uddannelsesinstitutionen CPH WEST, i artiklen “Børn fra ikke-akademiske hjem tabes i uddannelsessystemet”. (Information, 2. marts 2009)

“Der står jo i universitetsloven, at der er forskningsfrihed – og det står i grundloven, at der er ytringsfrihed. Men det er jo bare ord. Reelt set har en forsker kun forskningsfrihed, hvis det passer institutlederen”.

Jens Gravesen, lektor på DTU, i lederen “Lig på bordet”. (Information, 26. februar 2009)

“Hvis folk føler en form for tilknytning eller ejerskab til en undersøgelse, ser vi ikke noget fald i svarprocenter”.

Hermann Burr, seniorforsker ved det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, i artiklen “Sværere at få svar fra danskerne”. (Berlingske Tidende, 2. marts 2009)

“Det er helt legitimt at gå på efterløn, når samfundet har givet muligheden. Vi kan ikke komme bagefter og bebrejde efterlønnen, at de bruger muligheden. (...) Det har ikke noget at gøre med, om de er glade for deres job”.

Jørgen Søndergaard, Arbejdsmarkedskommissionens formand, i artiklen “Højtuddannede går raske på efterløn”. (Politiken, 9. februar 2009)

Kommunikationsmedarbejderen i moderne organisationsarbejde

– Nye, praktiske værktøjer til det komplekse kommunikationsarbejde

Kommunikationsarbejdets mere centrale plads indebærer for mange kommunikationsmedarbejdere en bevægelse fra en rolle som producent til kommunikationsrådgiver, strategisk partner og proceskonsulent, uden at ens jobtitel nødvendigvis ændrer sig af den grund. Den nye rolles nye praksisser forudsætter ofte ændrede vaner og ændrede forestillinger om kommunikation og organisation – og ens rolle i den sammenhæng.

Kurset fokuserer på følgende overordnede temaer:

- Systemteori i nye antagelser for kommunikationsarbejdet
- Kommunikationsstrategien – fra to do-liste til daglig kommunikationsplatform
- Kommunikationsmedarbejderen som proceskonsulent – når de andre har svarene

Vi håber at møde andre professionelle, der er optaget af spørgsmål som:

- Er quickfixet forbudt?
- Hvad er prisen for at forlade ekspertrollen?
- Bør kommunikation og HR slås sammen?
- Hvordan bruge refleksion og meningsdannelse i en travl hverdag?
- Hvad eksisterer på den anden side af pressemeddelelse og intranet?
- Skal kommunikationsmedarbejderen være mere end rosinen i pølseenden?

Forløb: Første gang, 28. og 29. april 2009, kl. 9.00-16.00.
Pris: Kr. 5.400,- + moms.

Læs mere og tilmeld dig på
www.villavenire.dk /
info@villavenire.dk /
T 2785 3920

villa Venire

de, der har, skal endog mere gives

HVIS TANKEN MED ET FLERSTRENGET bevillingssystem til forskningsmidler var, at det skulle skabe større mangfoldighed i forskningen, så er det ikke lykkedes. Heine Andersen og Inge Henningsen har netop afsluttet en analyse af forskningsrådenes bevillinger. Den viser, at uddelingerne i store træk afspejler de hierarkiske strukturer, eksklusioner og uligheder, der findes i forskningsverdenen – herunder at størsteparten af pengene går til mænd.

Mette Engell Friis · mef@dm.dk

Mænd får bare mere. Det faktum undrer hende ikke.

Faktisk er der ikke meget i analysen om forskningsrådenes bevillingspraksis fra 2001 til 2006, der undrer lektor emeritus Inge Henningsen. Sammen med professor Heine Andersen fra Sociologisk Institut på KU har hun for Koordineringsudvalget for Forskning set på, hvem der i de fem år har fået forskningsmidler. Og havde Inge Henningsen ventet at finde, at forskningsrådenes bevillinger har bidraget til at udjævne de kønsmæssige skævheder i forskningen, så er hun blevet skuffet.

Sådan får du magt i forskerverdenen

Den helt entydige formel på magt som forsker ser således ud:

- du er en mand – blandt de 119 mest magtfulde forskere er 92 procent mænd
- din far var forsker – 43 procent af forskere har en far, der også var forsker
- du bor i København

Forskernes køn, fag og sociale baggrund er blevet undersøgt, og konklusionen er blandt andet, at den måde, forskningsrådene fordeler ressourcer på, er med til at bevare og til en vis grad forstærke de kønsmæssige skævheder i forskerverdenen.

“Hovedindtrykket i analysen er, at forskningsrådene som ressourceallokeringsmekanisme i store træk afspejler de hierarkiske strukturer, eksklusioner og uligheder, der findes i forskningsverdenen. Ser man på ansøgerkredsen og dens sammensætning, afspejles de grænser og uligheder, som kan afdækkes i forskningen i øvrigt med hensyn til social oprindelse, køn, tilknytning til institutioner, placering i stillingshierarki og nationalitet”, siger Inge Henningsen.

“Der er ikke tegn på, at forskningsrådene i højere grad end forskningsinstitutionerne i øvrigt tiltrækker ansøgninger fra underrepræsenterede grupper, der søger adgang til forskningsverdenen. På den anden side er der heller ikke klare tegn på det modsatte, i hvert fald ikke på det overordnede plan, vi har analyseret”.

Med andre ord: Hvis en kvinde befinder sig højt i hierarkiet, har hun næsten lige så stor chance for at få en stor bid af forskningsmidlerne som en mand. Der er bare ikke ret mange kvinder øverst i hierarkiet.

Eksempelvis var der kun fem kvinder i den gruppe på 56 forskere, fortrinsvis professorer, der hver fik bevillinger på over 15 millioner kroner fra forskningsrådene.

“Det flerstrengede bevillingssystem ser ikke i nævneværdig grad ud til at bidrage til at skabe mangfoldighed i forskningen. Det er de samme forskere, der får penge i alle systemerne”.

Og de forskere er som sagt oftest mænd.

Køn i akademien

“Kun 27 procent af ansøgningerne til forskningsrådene kommer fra kvinder”, siger Inge Henningsen. “Og det til trods for, at kvinder længe har udgjort en langt større andel af universiteternes kandidater”.

Det skyldes flere ting. Men en pointe er, at der er relativt flere kvinder, der uddanner sig inden for områder som humaniora, hvor der traditionelt er færre ph.d.-stillinger og færre ressourcer til forskningsprojekter.

Efter Inge Henningsens mening har man her fat i noget helt centralt i problemstillingen, nemlig holdningen om, at det er finere og mere værd at forske i eksempelvis naturvidenskab, end det er at forske inden for de humanistiske fag, hvor der traditionelt er flere kvinder. Og dette afspejles i

Ringesuccesrate

Den helt entydige formel på magt som forsker ser således ud:

- I årene mellem 2001 og 2006 blev der indsendt 19.102 ansøgninger om bevillinger til forskningsrådene. Heraf blev 6.726 – svarede til 35 procent – honoreret.
- I alt blev der bevilliget knap syv milliarder kroner.
- 66 procent af bevillingerne var på under en million kroner, og næsten 40 procent på under 200.000 kroner.
- 64 bevillinger var på 10 millioner kroner eller derover.
- 56 ansøgere har modtaget samlede bevillinger på 15 millioner eller derover.
- De 56 har tilsammen indsendt 555 ansøgninger – altså op imod 30 ansøgninger pr. person – og de har en succesrate på 55 procent.
- Ud af de 56 er 51 mænd, og 45 har titel af professor.

“Det er de samme forskere, der får penge i alle systemerne. Og de forskere er oftest mænd”, konkluderer lektor emeritus Inge Henningsen efter at have gransket forskningsrådenes bevillinger igennem fem år.

ressourcefordelingen. Et helt frisk eksempel er Grundforskningsfonden, der netop har uddelt mere end 400 millioner kroner til ni nye forskningscentre, hvoraf de otte ligger inden for naturvidenskab.

Inge Henningsen forudser, at uligheden kun kan blive mere udtalt, så længe forskningsbevillingerne hovedsageligt tilflyder netop natur- og sundhedsvidenskab samt teknik.

“Efter min mening er det en fejlslagen politik, at Danmark så ensidigt satser på forskning inden for disse områder. Forestillinger om, at højteknologisk vækst alene skabes gennem at mestre specifikke teknologier, er forældet. Det drejer sig om få skabt vidensmiljøer, der kan udvikle og håndtere viden inden for mange områder. I en verden, der bliver mere og mere kompleks, vil det at kunne skabe meningsfulde sammenhænge i den grad blive en mangelvare. En styrkelse af innovationspolitikens kundskabsgrundlag kræver, at de tilgange, som hidtil har domineret innovationsdebatten, suppleres med kundskaber fra andre fagområder og analysetraditioner, og den slags forskning foregår netop i vidt omfang inden for de samfundsvidenskabelige og humanistiske fag”, siger Inge Henningsen.

En sådan ændring i politik ville uvægerligt bringe flere kvinder ind i kampen om forskningskronerne.

Det store spørgsmål

Fix the women or fix the university – that is the question. I hvert fald hvis man vil gøre noget ved den kønsskæve fordeling af ph.d.-stillinger og forskningsprojekter.

Efter Inge Henningsens mening er der en tendens til, at man hellere med et par kunstgreb vil få kvinderne til at passe ned i universitetskassen end ændre lidt på kassens former, så kvinderne lettere kunne glide ind.

Internationale undersøgelser viser, at Danmark i dag har en lavere kvindeandel blandt de fastansatte på universiteterne end de fleste af de lande, vi sædvanligvis sammenligner os med. I dag udgør kvinder ti procent af professorerne og 22 procent af lektorerne, viser tal fra Videnskabsministeriet. En forskel, der ser ud til snarere at øges end at aftage.

“Så al den tale ved festlige lejligheder om, at alle talenter skal i spil, er virkelig en sandhed med modifikation”, påpeger Inge Henningsen, som mener, at det ikke burde være så svært at få flere kvinder ind i forskning, hvis det reelt var det, man ville.

“Det handler efter min mening om to ting: At omprioritere ressourcerne – fx skulle man ved uddeling af ph.d.-stipendier i højere grad tage hensyn til, hvor talenterne findes – og at se andre steder hen end i det gængse forskerhierarki, når man eksempelvis skal fastansætte forskere eller udnævne eliteforskere”, siger Inge Henningsen, som tror, at det præcis er det bredere udsyn, der har gjort, at der i år for første gang er blevet kvinder, to ud af fem, udnævnt til eliteforskere.

“Jeg gætter på, man er blevet bedt om at kigge bredere, end man hidtil har gjort, og så er de to naturligvis sprunget i øjnene”, siger forskeren, som selv står over for at gå videre med materialet fra den nye analyse.

“Vi vil gerne se på sammenhængen mellem forskning, køn, socialgrupper og fagområder”, siger hun energisk.

For selv om den nye analyse satte konkrete tal på en formodning, Inge Henningsen allerede havde, så drives hendes fascination af statistik af præcis det modsatte.

“Det er spændende, når data gør modstand. Og det havde da været interessant, om det havde været tilfældet i analysen af forskningsmidlerne. Men sådan var det desværre ikke”, konstaterer hun.

Rapportens konklusioner

- Mænds bevillinger fra forskningsrådene er i gennemsnit 36 pct. større end kvinders. Forskellen på størrelsen af bevillinger fordelt på køn er størst på det tværrådslige område, hvor mændenes bevillinger er 142 pct. større end kvindernes. Dernæst kommer de tekniske og naturvidenskabelige områder, hvor tallene er 60 hhv. 28 pct.
- Social baggrund synes ikke at spille nogen rolle for forskningsrådenes afgørelser. Den gennemsnitlige succesrate ligger på ca. en tredjedel uanset forskernes sociale baggrund, der er fastsat ud fra uddannelsesniveaet for ansøgernes fædre.
- Derimod er ansøgerskaren meget skævt sammensat med hensyn til social baggrund. 35 pct. af ansøgerne er fx fra akademiske hjem, mens kun 15 pct. er fra hjem, hvor faderen ikke havde nogen uddannelse.
- Næsten 20 pct. af ansøgerne har udenlandsk statsborgerskab og/eller er af udenlandsk oprindelse. Det er en lige så høj andel som i USA.
- EliteForsk-initiativet ser ud til at forstærke eksisterende skævheder, hvad angår køn og social baggrund. Af de i alt 84 personer, der i de foregående år har modtaget den store EliteForsk-pris og Det Frie Forskningsråds Ung Eliteforskerpris, er 77 pct. mænd, mens 48 pct. kommer fra akademisk hjem.

arbejdsglæde **kvant** under papirdynger

Hun roder fortvivlet igennem bunke. Hvor er den? Hun ved, hun har lagt den et sted. Papirerne flyver rundt. Og endelig – allernederst i den største dyngeligger den, *arbejdsglæden*, helt overdænet med kontrolrapporter, dokumentation og referater.

Papirarbejdet har helt bogstaveligt kvant arbejdsglæden hos masser af ledere i offentlige institutioner. Ifølge en ny undersøgelse udført af analysefirmaet Kaas & Mulvad for Ugebrevet A4 og Væksthus for Ledelse beskriver 667 ledere af offentlige institutioner, hvordan de føler sig presset af papirarbejde.

Hele 96 procent af lederne oplever, at papirarbejdet er taget til i de senere år, og tre ud af fire mener, at papirarbejdet stjæler af den tid, de skulle have brugt på kerneopgaverne, mens hver anden – 55 procent – føler, at sliddet med dokumentation, evalueringer med videre svækker deres arbejdsglæde.

En rigtig alvorlig situation, mener ekspert i offentlig forvaltning og professor

FOTO: SCANPIX

ved Syddansk Universitet Kurt Klaudi Klausen.

“Papirarbejdet går ud over ledernes fokus på medarbejderne, på udvikling af organisationen og på at planlægge længere frem”, siger han til Ugebrevet A4.

For selv om krav om kontrol, planlæg-

ning og styring ideelt set kunne give lederne nogle værktøjer til bedre at lede deres institutioner, så oplever halvdelen præcis det modsatte. De føler, at papirarbejdet er overflødig og kan undværes.

Både ledere og eksperter opfordrer politikerne til i højere grad at tænke sig om, før de stiller krav om undersøgelser og nye former for kontrol af institutionerne inden for velfærd, men der er udbredt tvivl om, hvorvidt ønsket bliver opfyldt.

“Under den nuværende regering er der kommet mere kontrol og krav om dokumentation, evalueringer og så videre. Det er helt paradoksalt, at netop en liberal regering har gennemført en stærk centralisering i stedet for at slippe de decentrale kræfter fri. Men centraliseringen passer selvfølgelig med en mistillidsbaseret økonomtankegang om at styre og kontrollere helt ud i det yderste led”, siger Kurt Klaudi Klausen.

mef

humanister i det private **halter** bagefter i løn

Det har stor betydning for din lønchecks størrelse, om du er humanist eller naturvidenskabelig uddannet. I hvert fald hvis man satser på en karriere i det private erhvervsliv.

DM's Lønstatistik for 2008 viser, at 35 humanistiske kandidater fra 2008 i dag har en gennemsnitsløn på 29.992 kroner. Dermed får de i gennemsnit 2.500 kroner mindre i løn hver måned end en cand.scient. fra samme år. Det er en lønforskel på over 30.000 kroner om året. At den forskel eksisterer, er der flere årsager til, forklarer formand i DM privat Frederik Dehlholm:

“Dels er lønnen i visse brancher højere, som eksempelvis i medicinalindustrien, hvor en cand.scient. typisk er beskæftiget. Desuden står humanister stadigvæk svagere på jobmarkedet, da de har større ar-

bejdsløshed og derfor har sværere ved at presse lønningerne op. Det betyder også noget, at humanisterne har en overvægt af kvinder, mens cand.scient.er har overvægt af mænd”.

DM har fastsat en vejledende startløn for magistre på 30.800 kroner, når de skal ansættes i deres første job. Den anbefaler DM sine medlemmer at stille efter ved en ansættelsessamtale. Den vejledende startløn er blandt andet fastsat ud fra den løn, som magistre fik sidste år. Den er vigtig at have i tankerne ved lønforhandling, pointerer Frederik Dehlholm.

“Det hjælper ikke at stå med hatten i hånden hos arbejdsgiveren og være for ydmyg. En lav startløn er ofte svær at ændre på sigt. Starter man lavt, kommer det ofte til at følge en i mange år”, siger han.

Ud over at gennemsnitslønnen for hu-

manister i det private er lav, så viser oversigten samtidig, at der er et betragteligt løngab mellem de højest- og lavestlønnede humanister, som blev kandidater i 2008. Mens den laveste fjerdedel i gennemsnit får 25.400 kroner, får den højeste fjerdedel 8.000 kroner mere om måneden. Det er en forskel på 96.000 kroner om året, som endda kan være endnu større.

“Forskellen skyldes, at en del humanister arbejder inden for it, og de tjener godt. Så det er brancheforskellen, som skinner igennem her”, siger Frederik Dehlholm og pointerer, at DM Privat arbejder på at få lønnen for humanister op blandt andet gennem overenskomster, faglige klubber og ved at skaffe ligeløn mellem mænd og kvinder.

me

eksperter anbefaler udsættelse af kommunale jobcentre

VED EN HØRING I FOLKETINGET anbefalede flere eksperter regeringen at udsætte loven om at gøre landets 91 jobcentre til et kommunalt ansvar. Beslutningen er forhastet, lyder kritikken.

af Martin Ejlersen · me@dk.dk foto: Louise Therese Schou Nielsen, Teknologirådet

Fra den første dag i august måned i år bliver det alene kommunernes ansvar at aktivere forsikrede ledige. Eller gør det nu også det? Ved en høring i Folketinget om et enstrengt kommunalt beskæftigelses-system i slutningen af februar argumenterede hovedparten af et ekspertpanel og flere politikere fra oppositionen indgående for, at den beslutning i det mindste bør udskydes til engang i foråret 2010, nu da det ifølge regeringen ikke længere er til diskussion, om beslutningen gennemføres.

“Der er behov for at få opstillet risikoscenarier, der belyser, hvad de økonomiske konsekvenser vil blive for kommunerne, som står foran ikke alene at skulle leve op til bæredygtighed i at aktivere ledige bedst muligt i forhold til deres kvalifikationer, men også, med økonomiske incitamenter, at skulle gøre det hurtigst muligt – og det er modstridende hensyn”, sagde senioranalytiker fra Arbejdernes Erhvervsråd (AE) Jes Vilhelmsen i sin indledning.

Høringen var arrangeret af Teknologirådet. Ved den første af to runder lagde Jes Vilhelmsen dermed kimen til, hvad der skulle blive et centralt kritikpunkt fra en del af ekspertpanelet om at placere beskæftigelsesindsatsen i kommunerne med en statslig styring. Det har regeringen aftalt med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance i et lovudkast, som behandles i Folketinget i foråret.

Den centrale kritik fra panelet mod regeringen går på, at den mangler dokumentation for og viden om, hvorvidt beslutningen om at placere ansvaret alene i kommunerne er den rigtige.

Kommunal selvbeholdning

Professor i arbejdsmarkedspolitik på Aalborg Universitet Henning Jørgensen sad også i det ekspertpanel, som skulle vurdere

lovforslaget. Under høringen kaldte han regeringens beslutning for “kommunal selvbeholdning”, hvor man udskifter et funktionelt princip for organisering af arbejdsmarkedet med et territorielt i de enkelte jobcentre i kommunerne. Dermed risikerer man ifølge ham at få 91 forskellige beskæftigelsespolitikker, nemlig en i hvert enkelt jobcenter i stedet for at have fokus på funktionsdueligheden på ét samlet arbejdsmarked.

“Fælles kommunalt samarbejde eksisterer stort set ikke. Kommunerne kigger kun på sig selv. Derfor skal man genindføre en regional arbejdsmarkedspolitik og styrke beskæftigelsesregionerne. På grund af refusionsordningen i kommunerne kommer uddannelse af ledige i klemme i systemet. Vi skal have et nyt setup. Udskyd ordningen fra første august i år til første april 2010”, sagde Henning Jørgensen, som savner svar fra regeringen på en række spørgsmål: Hvordan skal der være stærkere statslig styring?, hvordan skal der være kommunal autonomi?, hvordan skal de regionale beskæftigelsesregioner indrettes?, og hvornår kommer integrationen af tidligere AF-medarbejdere på plads?

“Det eneste fornuftige er derfor at udskyde denne ikrafttrædelse, så vi i fæl-

Desuden vil det blive en merudgift for kommunerne at prioritere aktivering af forsikrede ledige frem for kontanthjælpsmodtagere, og hvordan skal det ikke gå?”.

Henrik Bach Mortensen, direktør, Dansk Arbejdsgiverforening

lesskab kan finde en ordentlig form på alt dette”, sagde Henning Jørgensen.

For og imod uddannelse

Professor i statskundskab på SDU Asbjørn Sonne Nørgaard kritiserede regeringens lovforslag for at være meget teknisk. Også han savner en ordentlig belysning af lovforslaget, “hvis effekter er umulige at forudsige”.

Ifølge sekretariatschef i Det Økonomiske Råd Lars Haagen Pedersen er der behov for at indføre mekanismer, der sikrer *job-match* på tværs af kommunegrænserne. Han fremlagde tal på, at uddannelsesaktivering ikke er positiv i forhold til andre former for aktivering: “Uddannelsesaktivering er dyr og har ikke en positiv virkning for beskæftigelsen i forhold til privat aktivering”.

Det synspunkt ville Enhedslistens Line Barfoed gerne have uddybet. Men Lars Haagen Pedersens forklaring om, at akti-

Kommunale jobcentre

- Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance aftalt at nedlægge den statslige del af jobcentrene fra den 1. august 2009, så kommunerne alene får ansvaret for at skaffe forsikrede ledige i arbejde. Lovforslaget om dette behandles i Folketinget i løbet af foråret.
- I slutningen af februar arrangerede Teknologirådet en høring for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om et kommende enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem.

S: Regeringens beskæftigelsespolitik er forhastet

Kommunerne overtager det fulde ansvar for landets jobcentre om fem måneder. Men den beslutning er alt for forhastet og bør udskydes. Det mener Bjarne Lausten fra Socialdemokraterne, som sammen med resten af Folketingens Arbejdsmarkedsudvalg i slutningen af februar deltog i en høring i Folketinget om det beskæftigelsessystem, som kommunerne overtager hele ansvaret for den 1. august 2009.

Ved høringen kunne Bjarne Lausten og resten udvalget stille spørgsmål til et panel af eksperter og centrale aktører om regeringens lovforslag om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem, som Fol-

ketinget skal behandle i løbet af foråret.

“Høringen viste, at beslutningen er forhastet, og at lovgrundlaget er unødigt kompliceret. Hvis denne ordning skal implementeres ordentligt, skal vi have længere tid til det. Regeringen burde lytte til, hvad der er kommet frem i dag om, at der skal bruges mere tid til en mere gennemgående behandling”, siger Bjarne Lausten.

Han understreger, at Socialdemokraterne sammen med oppositionen vil arbejde på og kræve, at lovforslaget træder i kraft senere end i august, som regeringen ellers har besluttet sammen med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance.

“Vi får 1.000 ledige flere om ugen, og det betyder, at der kommer ekstra fokus på, at jobcentre og systemet fungerer optimalt. Regeringen burde lytte til opfordringen om at udskyde ordningen. Det er desuden en uskik at starte noget sådant midt i et kalenderår”, siger Bjarne Lausten om, at kommunerne overtager det fulde ansvar med jobcentre midt i et kalenderår.

Venstres arbejdsmarkedsordfører, Jens Vibjerg, som også sidder i Arbejdsmarkedsudvalget, mener derimod ikke, at høringen giver anledning til ændringer i regeringens planer.

“Høringen har ikke givet mig anledning til at sige, at

vi skal ændre på lovforslaget. Det er derimod interessant at konstatere, at de folk, som skal bruge loven, i virkeligheden synes, den er god”, siger Jens Vibjerg og understreger, at kommunerne ikke skal løse opgaven om at få ledige i arbejde alene.

“Det ligger klart i lovgivningen, at kommunerne har en lang række opgaver, som skal løses med regionerne og staten som partner, så det bliver et samspil”, siger Jens Vibjerg, *me*

veringseffekten ved at finde job til ledige i det private er en økonomisk bedre løsning end at uddanne ledige, var Henning Jørgensen fuldstændig uenig i.

“Det mærkelige er, at når det gælder økonomer i Det Økonomiske Råd, så er det eneste sted, uddannelse ikke virker, i et jobcenter. Jeres tal svarer jo nærmest til, at man sætter en svangerskabsforebyggende kampagne i gang og måler seks måneder efter, om den har haft en virkning. Vi skal sørge for at gøre folk parate til at tage de job, som der er. Uddannelse er fremtiden”, sagde Henning Jørgensen, som mener, at regeringens beslutning om enstrengede kommunale jobcentre er en “bekvem måde for beskæftigelsesministeren at flytte ansvaret til kommunerne på”, nu hvor ledigheden stiger.

Arbejdsmarkedets parter mangler

I anden runde af høringen indledte KL's formand for Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget, Erik Nielsen, med at erklære, at reformen af systemet er god, og at kommunerne kan løfte den forestående opgave.

“Det bliver en svær opgave at finde den rette økonomiske balance. Men det enstrengede system giver nærhed og sam-

Det eneste fornuftige er derfor at udskyde denne ikrafttrædelse, så vi i fællesskab kan finde en ordentlig form på alt dette”.

*Henning Jørgensen,
professor, Aalborg Universitet*

menhæng mellem et lokalt og statsligt niveau. Vi skal nok sørge for at inddrage arbejdsmarkedets parter”, sagde Erik Nielsen, der ved høringen endnu ikke havde haft lejlighed til at gennemlæse hele regelsættet, som han kaldte “meget indviklet”.

Netop inddragelse af arbejdsmarkedets parter var et centralt punkt i både LO's næstformand, Lizette Risgaards, og direktør i Dansk Arbejdsgiverforening (DA) Henrik Bach Mortensen indlæg. Begge udtrykte dyb bekymring for, at arbejdsmarkedets parter ikke var inddraget i diskussionen om at nedlægge den statslige del af jobcentre.

Henrik Bach Mortensen mente desuden, at vi med den nye indretning af systemet kommer til at opleve en tilbagevendende konflikt mellem beskæftigelsesministeren og kommunerne om, hvem der har ansvaret for indsatsen.

“Der går trekvart år, før kommunerne egentligt bliver økonomiske ansvarlige for at få forsikrede ledige i arbejde. Der sker ikke fra dag et i august, men først engang næste år via en indfasningsperiode. Det, som virker, er jo derimod en hurtig indsats. Desuden vil det blive en merudgift for kommunerne at prioritere aktivering af forsikrede ledige frem for kontanthjælpsmodtagere, og hvordan skal det ikke gå?”, sagde Henrik Bach Mortensen, som måske tilfældigt, men i hvert fald ganske symbolsk var placeret ved panelbordet længst væk fra Erik Nielsen.

Læs mere på www.kvindervalgret.dk

ARBEJDSMILJØ

Teamledelse med det rette twist – inspiration til at arbejde med team, teamledelse og forandringsprocesser

Karina Nielsen, Michael Martini Jørgensen og Michael Munch-Hansen

Bogen udspringer af et samarbejde mellem forskere på Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og konsulenter med ekspertise i arbejdsmiljø, ledelse og teamorganisering. Som sådan forener den to verdener, som ofte ligger langt fra hinanden – forskning og praksis. *Det Nationale Forskningscenter for arbejdsmiljø, 2008, bogen kan købes via www.arbejdsmiljøbutikken.dk.*

FORSKNING

InterView, Introduktion til et håndværk

Steinar Kvale og Svend Brinkmann

Interviewet spiller en afgørende rolle i en stor del kvalitativ forskning. Men det er samtidig en kompleks disciplin, der rummer mange faldgruber og kræver fintfølelse analytiske kompetencer. I denne bog giver Steinar Kvale og Svend Brinkmann en introduktion til de teoretiske og praktiske aspekter af det kvalitative forskningsinterview. *Hans Reitzels Forlag, 2009, 376 sider, 398 kr.*

HISTORIE

100 års kollegieliv G.A. Hagemanns Kollegium 1908-2008

Niels Pathuel Kruse Larsen

I september 1908 åbnedes dørene for et nyt kollegium i Kristianiagade på Østerbro i København. Kollegiet blev grundlagt af den visionære industri- og videnskabsmand Gustav Adolph Hagemann. Ud over at skildre historiens gang på kollegiet bringer denne bog læseren gennem G.A. Hagemanns egen historie. *Museum Tusulanums Forlag, 2008, 224 sider, 225 kr.*

KOMMUNIKATION

Kommunikationsteori – en grundbog

Jørn Helder, Torbjörn Bredénlöw og Jens Laurup Nørgaard (red.)

Kommunikation er et omfattende og indholdsrigt begreb, og litteraturstudier illustrerer mangfoldigheden, men også at der ikke eksisterer nogen altomfattende supermodel, der alene kan indfange området. "Kommunikationsteori – en grundbog" giver en første indføring til et kolossalt stort og meget vanskeligt afgrænset område. *Hans Reitzels Forlag, 2009, 584 sider, 525 kr.*

NATURVIDENSKAB

Hvad er naturvidenskab

Helge Kragh

Naturvidenskab spiller en afgørende rolle i det moderne samfund, men erkendelsen heraf følges sjældent af viden om, hvad naturvidenskab er, og hvordan den har udviklet sig. Det er netop disse spørgsmål, bogen beskæftiger sig med. I "Hvad er"-serien tilbyder fremtrædende fagpersoner tilgængelige svar på krævende spørgsmål. *Akademisk Forlag, 2008, 200 sider, 199 kr.*

PÆDAGOGIK

Hverdagspraksis i socialt arbejde

Katrine Schepeleer Johansen, Kathrine Louise Bro Ludvigsen og Helle Schjellerup Nielsen (red.)

Denne bog giver – ud fra et antropologisk perspektiv – et indblik i den daglige praksis i socialt arbejde samt de rammer og personlige relationer, som dette arbejde er betinget af. *Akademisk Forlag, 2009, 240 sider, 269 kr.*

SPROG

Skriftens veje

Johannes Fibiger, Inger Maibom og Søren Søgaard

Der er ikke én vej til skrive godt eller undervise andre i skrivning, men utallige vej-kryds, som både skribenter og skrivevejledere skal navigere i. At skrive betyder at træffe valg. Ikke bare om emner, genrer, layout eller målgruppe, men også om ordvalg, tekstbånd og flow. For at kvalificere disse valg har man brug for en guide. "Skriftens veje" er et klart svar på denne udfordring! *Academica, 2009, 288 sider, 325 kr.*

SUNDHEDSPOLITIK

Perspektiver i pleje – værdier i praksis

Torben E. Andreassen (red.)

Plejeområdet er i disse år under pres. Det skyldes ikke mindst de store forandringer, området undergår, i takt med at krav om rationalisering, kvalitetskontrol, centralisering, privatisering m.v. skal realiseres. Det kan derfor næppe betvivles, at en vis tvivlrådighed er fremherskende. Gør man det som plejer godt nok over for dem, man skal yde en plejeindsats? Mere grundlæggende: Hvad er i grunden god pleje? *Forlaget Philosophia, 2008, 410 sider, 279 kr.*

ØKONOMI

Væk fra afgrunden, Finansministeriet som økonomisk styringsaktør

Lotte Jensen

I oktober 1979 udtalte daværende finansminister Knud Heinesen, at Danmark havde kurs mod afgrunden. Baseret på tætte arkivstudier af finanslovsprocesser i 1990'erne går bogen tæt på Finansministeriets styring af de offentlige finanser og gør op med det gængse billede af Finansministeriet som uantastelig udgiftspolitisk styringsaktør til alle tider. *Syddansk Universitetsforlag, 2008, 638 sider, 375 kr.*

studenterombudsmand i modvind

Der er alt for mange uheldige klageforløb, forkerte klagevejledninger, unødige forsinkelser i sagsbehandlingen og omgåelse af klageregler, når de studerende klager på de videregående uddannelser, mener flere studentersamfund. Og Socialdemokraterne. Derfor fremsatte Kirsten Brosbøl fra Socialdemokraterne i slutningen af januar et lovforslag om, at de studerende skal have en national ombudsmand. Forslaget lægger ikke op til, at studentersamfundet skal erstatte det nuværende klagesystem, men i stedet rådgive og vejlede de studerende om klagemuligheder. Desuden skal studentersamfundet selv kunne tage sager op.

“Jeg håber meget, at Folketinget vil tage godt imod forslaget. Der er i den grad behov for en uvildig instans, der står på de studerendes side”, siger Kirsten Brosbøl. Hun henviser blandt andet til den verserende sag i Erasmus Mundus-uddannelserne, hvor studerende har klaget over ulovlig brugerbetaling, men er kommet i klemme mellem universitetet og ministeriet. Videnskabsministeriet vil nemlig ikke gå ind i sagen, før universitetet har truffet en afgørelse, så de berørte studerende kan ikke gøre andet end at vente.

Men regeringen og videnskabsministeren bakker ikke op om en studentersamfund.

“Der er i dag en omfattende beskyttelse af de studerendes retssikkerhed. Der er nogle ting, som kan gøres bedre, og vi tager dem op i dialog med universiteterne

FOTO: KENNETH LØVHOLT

“Sagen om den ulovlige brugerbetaling på Erasmus Mundus-uddannelsen viser med al ønskelig tydelighed, hvilket behov danske studerende har for et sted, hvor de kan få uvildig rådgivning”, siger formanden for DM Studerende.

og de studerende og finder løsninger, der er effektive, målrettede og også ubureaukratiske. Derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget om oprettelse af en national studentersamfund”, sagde videnskabsminister Helge Sander ved førstebehandlingen af lovforslaget.

“Det ærgrer mig meget, at regeringen ikke er indstillet på at imødekomme det her meget stærke ønske fra en række studentersamfund om en national

studentersamfund”, siger Kirsten Brosbøl.

Aarhus Universitet har tidligere forsøgt at oprette en lokal studentersamfund, men stødte på vanskeligheder, fordi det kræver lovhjælp at benytte betegnelsen ombudsmand. På den baggrund har blandt andet Aarhus Universitet og Studenterrådet i Århus opfordret til, at der oprettes en national ombudsmand for studerende.

Lovforslaget landede dog i strid modvind ved førstebehandlingen, da kun SF og Enhedslisten ud over Socialdemokraterne var positive over for en national studentersamfund. Flere partier er dog villige til at se nærmere på reglerne og forenklinger af klageveje og klageadgange for at sætte fokus på studerendes retssikkerhed.

Forslaget om en studentersamfund møder stor opbakning hos formanden for de studerende i DM, som finder behovet for en studentersamfund påtrængende.

“Hvis de studerende vil klage i dag, skal de henvende sig til den samme instans, som de klager over, nemlig universitetets administration, hvilket naturligvis er ganske uholdbart. Så jeg ser med meget positive øjne på forslaget”, siger Hans Schmidt-Nielsen.

mrm/tm

Master i

evaluering

■ Med en master i evaluering bliver du i stand til at analysere en evalueringssituation samt tilrettelægge og gennemføre en evaluering med henblik på kvalificeret anvendelse. Du lærer også at kaste et systematisk og kritisk

blik på evaluering. Adgangskravet er en universitetsuddannelse eller en professionsbachelor som f.eks. lærer.

Søg nu eller senest den 1. maj. Vi starter den 28. august.

■ Kontakt mastersekretariatet ved Samfundsvidenskab på tlf. 65 50 40 89, evaluering@sam.sdu.dk eller gå ind på www.sdu.dk/masterevaluering

Sidste frist for debatindlæg til nr. 6 er mandag den 16. marts kl. 10. Et debatindlæg kan sendes med post eller e-mail: magisterbladet@dm.dk. Debatindlæg må ikke være på over ca. 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen. Håndskrevne indlæg optages ikke. Længere indlæg i form af faglige kommentarer eller kronikker bringes efter aftale med redaktøren.

Dannelse har rødder i antioplysning og nationalisme

I debatten om det Humboldtske dannelsessystem skriver Anton Englert i *Magisterbladet* nr. 4/2009: "Når oplysningen var og stadig er Europas adelsmærke, så er nationalismen vort fælles onde".

Nu er oplysning næppe det rette ord at bruge om et dannelsessystem, som har sænket bestågrænsen i skriftlig matematik fra det internationale niveau på 60 % korrekt besvarelse til 40 % i gymnasiet og til 20 % i folkeskolen, så elever består ved blot at regne 1 eller 2 af 5 opgaver.

Brug af Foucaults begrebsarkæologi viser da også, at dannelsens rødder er antioplysning og nationalisme: Af oplysningstidens to demokratier har USA stadig sin første republik, mens Frankrig nu har sin femte, væltet gang på gang af de tyske naboer, mobiliseret af den nationalisme, den preussiske enevælde skabte for 200 år siden ved at ansætte den stærkt nationalistiske Karl von Stein som statsminister, der straks bad Humboldt skabe et dannelsesuniversitet opbygget på nationalromantik inspireret af samme Hegel, som også inspirerede marxismen, hvorved vor tids Humboldt-universiteters to søjler, dannelse og marxisme, begge hviler på Hegels geninstallering af en Ånd i naturen, efter at Newton havde afsakraliseret den ved at opdage, at månen ikke bevæger sig mellem stjernerne, men falder mod jorden som æblet, begge adlydende deres egen fysiske og forudsigelige vilje og ikke en metafysisk Herres uforudsigelige vilje. En opdagelse, der lagde grunden til Lockes oplysningstænkning, som bredte sig til Amerika og Frankrig, og som hævdede, at som faldende æbler kan også mennesker følge egen vilje og erstatte Herrens og herremandens dobbeltformynderi med demokrati.

USA indførte oplysningsskoling bestående af en primærskole for børn, en sekundærskole for unge og en tertiærskole for profession, de to sidste opbygget af koordinerede individuelt valgte halvårsmoduler med afsluttende skriftlig eksamen, som hurtigt kan suppleres med nye moduler i tilfælde af studieskift eller jobskift. Alle baseret på amerikansk filosofiskeptisk pragmatisme, som deles af den franske post-strukturalisme med Derridas dekonstruktion, Lyotards paralogi, Foucaults pastorale magt samt Bourdieus kritik af den symbolske vold, som udøves af det eliteudvælgende Humboldtske dannelsessystem, hvor kun de bedste må komme i Humboldt-gymnasiet, hvoraf kun de bedste må gå videre til Humboldt-universitetet, hvor kun de bedste består, hvoraf kun de bedste får job, mens resten bliver daglejere som undervisningsassistenter eller må påtage sig ufaglært arbejde i erhvervslivet. Og som saboterer globaliseringen ved at indføre treårige bachelorgrader samt påtvinger de studerende en mastergrad efter endt studium, universitetsrettet oven i købet, samt ved at nægte adgang til den øvrige tertiære undervisning.

Oplysningen har rødder i England, USA og Frankrig. Det øvrige

EU uddør ved at fastholde den Humboldtske dannelse med dens rødder i antioplysning, nationalisme og eliteudvælgelse, medmindre der snarest nedsættes en OECD-ledet skolingskommission.

Allan Tarp, lektor ved Grenaa Gymnasium, HF og IB

Når konklusionen bestemmer metoden

Evalueringstinstitutet (EVA) har sammen med Aarhus Universitet/DPU netop offentliggjort en sammenlignende udredning af læreruddannelser i de nordiske lande. Denne sammenligning må hilses velkommen til den løbende vurdering af, hvilke former for læreruddannelse der bedst kvalificerer til at løfte dagens og morgendagens læreropgaver i folkeskolen. Imidlertid er det ikke ligegyldigt, hvordan man griber en sådan undersøgelse an – heller ikke selv om man kun har knappe ressourcer til rådighed. I dette tilfælde kan man få den tanke, at undersøgelsen som "et deskriptivt studium, der tager udgangspunkt i tilgængelige og eksisterende data (...)", kan understøtte konklusioner, som Aarhus Universitet/DPU har en særlig institutionel interesse i at fremme.

På grundlag af styringstekster når forfatterne frem til, at alle øvrige læreruddannelser i Norden er forskningsbaserede, og at alene den danske uddannelse skiller sig ud som udviklingsbaseret. Denne unormalitet må der rettes op på, så anbefalingen fra Aarhus Universitet/DPU bliver i en præsentation af udredningen i Politiken den 16. februar, at universiteterne bør få lov til at udbyde en særlig god 5-årig læreruddannelse rettet mod de dygtigste studerende. Forfatterne af udredningen undlader at forholde sig til, hvad udviklingsbaseret betyder, og hvilket arbejde med at udvikle kvaliteten af den helt nye læreruddannelse der pågår bl.a. gennem omfattende videncenterarbejde i samspil med skoler og kommuner. Et arbejde, EVA ellers kender til, da EVA netop har gennemført en evaluering af videncentre, som påviser ganske positive resultater.

En tilsvarende undladelse omfatter, hvad "forskningsbaseret" betyder, når man angiver, at dette er grundlaget for de andre nordiske landes læreruddannelse. Hvis det betyder, at forskeruddannede varetager undervisning i fag i tilknytning til deres aktuelle forskningsområde, så kan man da ikke samtidig oplyse, at norske og svenske myndigheder har som mål at opnå henholdsvis 20 og 30 % ph.d.-uddannede som undervisere. Langt hovedparten har altså ikke forskeruddannelse! Men hvad betyder forskningsbaseret så? Og betyder forskningsbaseret det samme i de forskellige lande? Måske er forskellene mellem læreruddannelsens vidensgrundlag ikke så forskellige endda, når man sammenligner Sverige, Norge og Danmark. Men det undlader forfatterne at forholde sig til, da det måske ikke passer til den ønskede konklusion om, at det danske system er helt anderledes og unormalt.

Noget andet er så om forskningsbaseret sikrer en læreruddannelse, der modsvarer kravene i dagens og morgendagens skole? Udredningens beskrivelse af fælles problemer med bl.a. offentlig kritik af lærerne i flere nordiske lande – og de opnåede PISA-resultater – tyder ikke på, at forskeruddannede undervisere i sig selv er bedre i stand til at kvalificere sig til lærernes komplekse opgaver i skolen. Hverken udredningen eller andre nyere undersøgelser tyder på, at det er manglende fagdidaktisk kompetence, der er problemet i dagens danske folkeskole. En ny undersøgelse fra Ugebrevet A4 peger snarere på, at den manglende interesse for læreruddannelsen skyldes, at lærerjobbet opleves for hårdt med forældrenes servicekrav, at eleverne mangler respekt for lærerne, og at forældrene forventer, at lærerne opdrager børnene.

Kort sagt: Udredningen går skævt i behandlingen af læreruddannelsens vidensgrundlag. Både forskningsbaseret og udviklingsbaseret beskrives upræcist, men man misser måske også, at kompetencekravene til lærerne ændres som følge af ændringer i samspillet mellem skole og omverden. Ændringer, som ikke nødvendigvis kan opfanges gennem forskningsbaseret, men som måske snarere kalder på udviklingsbaseret.

Jørgen Thorslund, prorektor, University College Lillebælt

Psykopat-indsats efterlyses

Stein Bagger-sagen har igen rettet opmærksomheden mod psykopatiske chefer. Jeg synes, at den skal bruges som anledning til at iværksætte en national indsats over for den slags chefer, private såvel som offentlige. Der er hårdt brug for det! Flere kilder oplyser, at ca. 5 % af alle chefer er psykopater. Ca. 5 % af alle på arbejdsmarkedet – hver 20. – har med andre ord en psykopat som chef. Og alle, der som jeg har haft sådan en, ved, hvor forfærdeligt det er. Det gør de ramtes familier også.

For den enkelte ansatte betyder det en hverdag præget af vilkårlighed, hvor indgåede aftaler ikke nødvendigvis gælder, og hvor fastlagte mål og procedurer kan vendes på hovedet uden varsel eller begrundelse. At have en psykopatisk chef er at være udsat for grov mobning, og det har store psykiske konsekvenser for dem, det går ud over – jo tættere man er på chefen, jo værre er konsekvenserne. For virksomheden eller institutionen betyder det en slingrende kurs, tab af enorme arbejdskraftressourcer og tab af potentiel fremgang.

Den slags skulle det være let at afsløre og gøre noget ved, men det er det lige præcis ikke. Der er ganske vist skrevet og sagt meget om emnet, men for den enkelte ansatte er det alligevel svært at gøre noget. Der findes nemlig ingen andre end den psykopatiske chef at henvende sig til. Selv fagforeningerne må som regel nøjes med at råde deres medlemmer til at søge væk. Og bestyrelser eller andre foresatte opdager ofte først ulykken, når det er for sent.

Jeg vil foreslå Dansk Magisterforening, som har mange medlemmer blandt dem, der er tættest på cheferne, at arbejde for en virkelig effektiv indsats – gerne i samarbejde med andre fagforeninger. Der er fx brug for en instans, hvor medarbejdere kan henvende sig

med deres problemer og mistanker i stil med den, Transparency International har foreslået for whistleblowers. Der er også brug for bedre metoder til at identificere psykopater med i forbindelse med ansættelser og klagesager. Der er sikkert også brug for et bedre lovgrundlag for indsatsen, og sidst men ikke mindst er der brug for bedre viden om forebyggelse og behandling.

En sådan indsats kræver både tid, penge og stor opbakning. Men jeg tror, at den vil lønne sig for alle parter. Egentlig er det jo utroligt, at et højt udviklet land som Danmark skal ligge under for en syg befolkningsgruppes regimente. Og at et land i økonomisk krise lader 5 % af sine ledere øde store menneskelige og økonomiske ressourcer bort.

Ole Jørgensen

Svar

Kære Ole Jørgensen. Magisterbladets artikel "Når chefen er psykopat" (nr. 18/2003) beskrev indgående, hvad medarbejdere med en psykopatisk chef måtte lide under – og hvad løsningen på det var. Dengang viste en undersøgelse, at op imod 10 % af alle chefer havde psykopatiske træk. At vi allerede har skrevet om det, udelukker ikke, at vi igen tager fat om emnet. Tak for opfordringen.

Mogens Tanggaard, redaktør, Magisterbladet

ares of participation   medievergens   corporate storytelling

ttale medier   **organisationsledelse**   customer branding

porate storytelling   **Københavns Universitet**   intellectual proper

new media   mediekoncentration   **kampagneplanlægning**   Web 2.0

rojektledelse   remediering   **storytelling**   viral marketing   interaktivi

odcasting   **strategisk kommunikation**   flermedialitet   employer brand

Master i

Cross-Media Communication

nedielovgivning   wiki   **målgruppeanalyse**   single source publishing

mediekonvergens   **mediesystemanalyse**   tværmedialitet   social netv

collective design   medieplatform   **medieteori**   spin   narrative journalism

smart mobs   **Tilmeldingsfrist: 1. juli 2009**   user center

orate blogging   **http://cross-mediacom.dk**   Creative Comm

online communities   **brugeradfærd**   corporate social responsibility   **kvalitati**

Nyt om navne

Har du fået nyt job? Er du blevet udnævnt til noget? Har du fået et legat? En pris? Har du jubilæum? Fylder du rundt?

Skriv til Nyt om navne, hvis det er noget, du vil indvise dine DM-kolleger og omverdenen i. Send meget gerne et foto med.

I hvert nummer af Magisterbladet portrætterer vi desuden et DM-medlem, der har fået nyt job (se næste side). Det gør vi for at fortælle om, hvorfor man skifter job, hvordan det er at få et nyt job, hvilke planer man har med sin karriere osv. Måske kan det inspirere nogle af dine kolleger til at gå andre og nye veje. Send en mail til magisterbladet@dm.dk

NYT JOB

Lene Lange ny EU-rådgiver

Danmark får nu en højtstående repræsentant med i den gruppe af rådgivere, som udstikker kursen for europæisk forskning i bioteknologi, fødevarer, landbrug og fiskeri. Aalborg Universitets prodekan for forskning, professor Lene Lange, er udpeget til næstformand i den videnskabelige gruppe, som de kommende år skal give EU-Kommissionen gode råd om, hvordan over 14 milliarder kroner kan gøre størst gavn på området. Med udnævnelsen kommer Lene Lange i samarbejde med internationale kolleger i rådgivergruppen til at spille en vigtig rolle for EU-Kommissionens strategiske satsninger de kommende år.

Helle Mathiasen kaldet som professor

Lektor og ph.d. Helle Mathiasen er 1. januar 2009 blevet kaldet til et nyt professorat på Informations- og Medievidenskab, Center for IT og Læring. Det er det første professorat på Aarhus Universitet, hvor der skal bedrives uddannelsesforskning med særlig fokus på pædagogik, didaktik, læring samt digitale medier og netmedierede kommunikationsfora. Helle Mathiasen er oprindeligt uddannet folkeskolelærer og har i underviserfunktioner virket som folkeskolelærer, handelseksamenlærer, seminarlærer og universitetslærer.

Michael Schelde leder af Grundtvig Centeret

Grundtvig Centeret har udpeget ph.d. Michael Schelde som leder for det nyetablerede center. Michael Schelde har en baggrund som cand. theol. og mange års erhvervs erfaring fra bl.a. forlags- og konsulentbranchen. Som centerleder vil Michael Schelde skulle dele sin tid mellem Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet, og Vartov i København. Tiltrædelse sker pr. 1. april 2009. Den centrale opgave, der venter Grundtvig Centerets leder, er igangsætning af scanningen af de tekster, Grundtvig selv bragte i trykken. Det drejer sig om ikke mindre end 25.000 sider.

Kristoffer Almdal professor på DTU

Kristoffer Almdal er udnævnt til professor på DTU Nanotech. Den nye professor er ekspert i polymer syntese, som er en teknik til fremstilling af plastbase-rede materialer. Inden for det seneste år har den i dag 50-årige Kristoffer Almdal ledet sektionen for Selvorganiserende Materialer til Nanoteknologi på DTU Nanotech, hvor der er omkring 20 medarbejdere. En funktion, Kristoffer Almdal fortsætter med at varetage.

Morten Sand Henriksen

Morten Sand Henriksen er ansat som fuldmægtig i administrationen på Aalborg Universitet. Morten Sand Henriksen var i sin studietid i en periode formand for DM Studerende, studentersektionen i Dansk Magisterforening.

PRIS

Iben Bjørnsson modtager af Arbejderhistorieprisen 2008

Iben Bjørnsson får prisen for sin magisterkonferensafhandling fra Københavns Universitet: Arbejderbevægelsens Informations-Central. Socialdemokratisk anti-kommunisme under den kolde krig, 1944-73. Iben Bjørnssons undersøgelse bygger både på et omfattende arkivmateriale fra danske, britiske og amerikanske arkiver og på interviews. Det er således den grundigste undersøgelse af AIC til dato. Arbejderhistorieprisen er siden 1993 blevet uddelt af Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie (SFAH) og foreningen Arbejdermuseets Venner og er på 15.000 kr. I år fik bedømmelsesudvalget 13 afhandlinger til vurdering.

DANSK KRÆFTFORSKNINGS FOND

Dansk Kræftforsknings Fond indkalder ansøgninger til dette års uddeling, hvor der vil være ca. 2 mio. kroner til rådighed. Der kan ansøges om 1-årige bevillinger til projekter som ikke overskrider ca. 150.000 kr. Der kan almindeligvis ikke gives støtte til det samme projekt mere end én gang.

Støtte kan gives til projekter indenfor basal- og epidemiologisk kræftforskning, samt forskningsprojekter indenfor alle aspekter af klinisk onkologi.

Ansøgningen skal sendes elektronisk via et link på fondens hjemmeside www.dansk-kræftforsknings-fond.dk – med start fra den 15. marts 2009.

Ansøgningsfristen er onsdag den 15. april 2009 kl. 12.00.

FOTO: MARTIN BRAUNER

Ina Rosen, 39 år

Fra ph.d. i religionssociologi på Lunds Universitet til rådgiver og kvalitativ analytiker i PeytzAnalyse.dk. Virksomheden leverer rådgivning, udvikling og implementering af net-medier. Analyseafdelingen er specialiseret i medieforskning på både offline- og onlinemedier.

Karriere:

Har arbejdet som undervisningsassistent på Syddansk Universitet og undervist i politik og religion i Mellemøsten under FOF. Har også arbejdet som pr-medarbejder i den

danske Afghanistan Komité og, før sin ph.d., været ansat i tre år også hos Peytz, men i en anden stilling som projektleder.

Uddannelse:

cand.phil. i islamologi og religionssociologi fra Lunds Universitet 2002. Afventer p.t. bedømmelse på ph.d. i religionssociologi fra Lunds Universitet.

Hvorfor vender du tilbage til en virksomhed, du tidligere har arbejdet for?

Fordi PeytzAnalyse beskæftiger en fantastisk samling af specialister inden for medier, teknik og analyse. Det er en udviklende ar-

bejdsplads, hvilket jeg jo selv er et levende bevis på, da det er en helt anden type job, jeg nu skal bestride.

Du tager et tigerspring fra forskning til praksis. Hvorfor?

Det er ikke et fravalg af den akademiske verden. Men jeg oplever, at mange forskere fejlagtigt bliver hængende i den antagelse, at universitetet er det eneste sted, de kan udfolde sig. Jeg har været ansat i det private erhvervsliv, før jeg gik i gang med min afhandling, så jeg ved, at jeg her får muligheden for at forene fordybelse med mere tempofyldte perioder og resultatorienteret opgaveløsning.

Hvad glæder du dig mest til?

Især glæder jeg mig til samarbejdet med andre faggrupper, for det er en stor tilfredsstillelse at kunne løfte produkterne i samarbejdet med kolleger. Det bliver også spændende for mig at kunne anvende min sociologiske værktøjskasse i en ny sammenhæng. Sociologien har altid talt højere hos mig end religionen.

Hvilke succeskriterier har du i forhold til dit nye job?

Alle de nye medier og kommunikationskanaler er ikke i sig selv interessante. De er kun interessante, hvis de bliver modtaget og forstået i den anden ende. Min vigtigste opgave bliver at sikre, at man konstant fastholder og kvalificerer brugerperspektivet i udviklingen og implementeringen af de nye medier. Det bliver det helt centrale i mit job.

Privat job

1. To beslutninger er gode at træffe, inden man går til samtale. For det første, hvilket lønkrav man vil spille ud med, hvis man bliver spurgt. For det andet, hvor ens smertegrænse går. Dvs. den laveste løn, man vil acceptere. Beslutningerne er vigtige, for at man ikke indgår en aftale, som man fortryder bagefter.

2. Træf beslutningerne på et solidt grundlag. DM spørger hvert år alle privatansatte medlemmer, hvad de tjente i september. Svarene ser således ud:

DM's lønundersøgelse september 2008
(tallene omfatter løn og pension tilsammen)

Kand.årg.	cand.scient.	cand.mag.	vækst
- 1984	55.235	49.607	2,5%
1985-87	54.920	46.878	2,5%
1988-89	55.148	46.425	2,5%
1990	51.168	48.375	3,1%
1991	49.433	40.593	2,9%
1992	53.511	43.792	4,2%
1993	52.626	43.792	5,1%
1994	47.515	38.709	5,8%
1995	50.282	42.871	5,1%
1996	48.336	42.308	5,1%
1997	46.732	42.644	5,4%
1998	44.684	41.112	6,0%
1999	46.115	40.253	6,3%
2000	43.414	38.931	6,7%
2001	43.140	38.243	6,9%
2002	40.687	38.065	7,9%
2003	37.738	35.365	8,5%
2004	37.150	34.812	9,8%
2005	34.566	33.263	10,6%
2006	34.913	31.847	11,2%
2007	34.111	30.108	11,7%
2008	32.529	29.992	...

Se også DM's interaktive lønstatistik på www.dm.dk/privatloenstatistik

Tallene omfatter alle løndele, også eget og arbejdsgivers evt. pensionsbidrag. De, der skal ansættes på en privat arbejdsplads for første gang, bør tage højde for, at lønniveauet stiger løbende. Ifølge Danmarks Statistik 4,2 % det seneste år. Allerede ansatte kan tage udgangspunkt i tabellens vækstprocenter.

3. Løngennemsnit for forskellige brancher og arbejdsfunktioner kan ses på www.dm.dk/privatloenstatistik. Se også forslag til standardkontrakter på www.dm.dk/standardkontrakt, for der er meget andet end løn, man skal aftale.

4. Nærmere oplysninger om lønniveauet kan fås ved at ringe til DM. Her kan man også få tjekket kontrakt og evt. konkurrenceklausuler.

5. DM har som supplement besluttet en vejledende startløn for nyuddannede på kr. 30.800.

Offentligt job

1. Hvis man ved ansættelsessamtale bliver spurgt om ens lønforventning, så kan det være hensigtsmæssigt at svare,

- at man forventer, at en forhandling tager udgangspunkt i relevant lønstatistik for offentligt ansatte,
- og at det jo er tillidsrepræsentanten eller DM, der skal forhandle, hvis man får tilbudt jobbet.

Hvis man herefter bliver spurgt, hvad statistikken viser, så kan man f.eks. bruge disse tal:

Statens lønopgørelse for cand.scient.er og cand.mag.er 2008

nyuddannet	23.475 + 17,1% pension
1 års erfaring	25.642 + 17,1% pension
2 års erfaring	28.380 + 17,1% pension
3 års erfaring	30.610 + 17,1% pension

4 års erfaring eller mere:

25-29 år	32.108 + 17,1% pension
30-34 år	33.597 + 17,1% pension
35-39 år	35.045 + 17,1% pension
40-44 år	36.772 + 17,1% pension
45-49 år	37.840 + 17,1% pension
50-54 år	38.385 + 17,1% pension
55-59 år	38.527 + 17,1% pension
60-64 år	39.040 + 17,1% pension

KILDE: WWW.PERSONALESTYRELSEN.DK

2. Sig aldrig dit job op, før din tillidsrepræsentant har forhandlet tillæg med ledelsen. Det offentlige lønsystem betyder, at tillidsrepræsentanten næsten altid kan forhandle om tillæg ved nyansættelse. Hvis man siger sit job op for tidligt, er det sværere at opnå et godt resultat. Hvis forhandlingen ikke kan være færdig, før du har tænkt dig at sige op, så vent. Arbejdsgiveren kan i det offentlige ikke give et job, som man er blevet tilbudt, til en anden, så længe der forhandles om lønnen.

3. Hvis man får tilbudt jobbet, skal man hurtigst muligt kontakte tillidsrepræsentanten, så man kan drøfte, hvilket lønkrav han/hun skal fremsætte. Hvis der ikke er nogen DM- eller AC-tillidsrepræsentant, så skal man kontakte DM's sekretariat, som skal forhandle. – Hvem der er tillidsrepræsentant, kan man få at vide i DM.

4. Læs mere om tillægsforhandling og tillægsniveau i DM's "Lønguide 2008" side 8 og under omtalen af det relevante ansættelsesområde eller på www.dm.dk/tillaegsforhandling. Endelig kan man læse i Faglig Håndbog, som findes på www.dm.dk/faglighaandbog. Vælg kapitel 3.2 Offentlig løn og tillæg.

Ansøgning om forskningsbevilling

Ansøgningen skal mindst indeholde:

1. Nettoløn pr. måned på det skalatrin, du er på. Satserne (1.10.2008):

Trin 4 (2-årigt):	22.917,25 kr.
Trin 5:	24.699,00 kr.
Trin 6:	26.324,08 kr.
Trin 8:	27.925,17

Er du på gammelt lønsystem, så se tallene på www.dm.dk/LoenOgAnsaettelse.

2. Normalt kvalifikations-tillæg:

for ph.d.-kandidater:	2.990,61 kr.
for lektorbedømte:	3.959,41 kr.
for lektorbedømte:	6.539,34 kr.

3. Pensionsbidrag: 17,1 % af skalalønnen og tillæg.

4. Feriepenge: 12,5 % af skalalønnen, tillæg og eget pensionsbidrag (1/3 af de 17,1 %).

5. Arbejdsgivers atp-bidrag: 97,80 kr.

6. Dato for oprykning til næste løntrin. Der er særlige regler for ph.d.-stipendiater. Flere oplysninger om ansøgning om forskningsbevilling og om ph.d.-stipendiater kan ses på www.dm.dk/LoenOgAnsaettelse/Loen/AnsoegningOmForskningmidler.

Timelønjob

1. Lønnen er på universiteter og professionshøjskoler aftalt til 218,81 kr. pr. arbejdstime. Forberedelsestid: mellem 40 og 90 minutter pr. undervisningstime. Eksterne lektorer har bedre vilkår. – Se i øvrigt DM's "Lønguide 2008" side 22 eller www.dm.dk/LoenOgAnsaettelse/Loen/OffentligtAnsatt/UniversiteterOgHoejereLaereanstalter/EksternLektor.

2. Andre steder skal man selv forhandle. Som grundlag har DM og AC besluttet disse vejledende minimumssatser pr. arbejdstime:

a) alm. videnskabeligt arb.:	238,15 kr.
b) konsulentarbejde:	550,00 kr.
c) journalistisk arbejde: et medie (tryk eller digitalt)	650,00 kr.
parallel udgivelse i trykt og digitalt medie	730,00 kr.
d) foredrag: mellem 2.000 og 3.000 kr. for et foredrag på 45 til 60 min. Kan man aftale bedre betaling, er det bare godt.	

Ansættelse med løntilskud

1. Skal man ansættes på en offentlig arbejdsplads, skal man normalt ansættes efter AC-overenskomsten. Men lovgivningen forhindrer, at man kan få en timeløn, der er højere end 105,24 kr. (pr. 1.4.2008). Ud over timelønnen skal man have det fulde pensionsbidrag, som er aftalt i overenskomsten.

2. Skal man ansættes på en privat arbejdsplads, er der ikke noget lønloft, og lønnen forhandles på samme måde som for andre ansatte. Se første spalte på denne side.

jobsektion

Stillinger

Forbered dig, inden du går til jobsamtale og siger ja til dit nye job

Løn og ansættelsesvilkår kan være meget forskellige fra område til område og fra stilling til stilling. Kontakt derfor altid DM

for at få råd og vejledning, inden du går til jobsamtale, og inden du siger ja til jobbet.

Husk også, at DM tilbyder karriererådgivning og feedback på ansøgning og CV.

Find råd, vejledning, lønstatistikker, kontaktoplysninger og meget mere på DM's hjemmeside www.dm.dk.

Foto: STEFAN KAI NIELSEN

**FORSIKRING
MED OVERSKUD**

Tænk hvis du fik del i 5 mio. kroner

Magistrenes Forsikringsgruppe deler årets overskud med bilkunderne. I marts måned har de fleste af vores kunder med bilforsikring fået penge tilbage, 33,06% af den betalte bilpræmie.

(Tilbagebetalingen har de seneste år været:
2004 - 25%, 2005 - 25%, 2006 - 38,07%, 2007 - 27,34%)

Vil du også have billigere bilforsikring med overskudsdeling?

**Tjek gf-magistrene.dk
eller ring 38 15 67 83**

Beregn din pris på billigere-bilforsikring.dk. Prisen varierer efter hvilken bil du har, hvor i landet du bor, hvor mange år du har kørt skadefrit, og hvilke andre private forsikringer du tegner i GF.

Fra 3734,-
Peugeot 206 1,4

Fra 3734,-
Citroën C2 1,4i Prestige

Fra 4148,-
Mazda 6 1,8 Touring

Fra 3734,-
Suzuki Swift 1,3 GL

Fra 4148,-
Ford Mondeo 2,0 Active

Fra 4148,-
Opel Astra 1,8 16V

Fra 3734,-
Kia Picanto 1,1 EX

Fra 4609,-
VW Passat 1,9 TDI

Fra 4148,-
Peugeot 407 2,0 HDI XT

Fra 4148,-
Toyota Avensis 1,8 Terra